פולע טאבעלע פון דער מלוכה=לאטעריע — זעה 6/8-טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 12 זײטען

נייער פאלקסבלאט

№ 69 | Łódź, Niedziela, 22 marca 1931 r. | נײנטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, ד׳ ניסן תרצ״א | № 69

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224=71

כשר לפסח | די בעוואוסטע יודישע שאקאלאדע=פאבריק „ZŁOTY RAJ" אינהאבער: ש. האלפערן | כשר לפסח

מאכט בעקאנט איהר געעהרטע קונדשאפט, אז צום בעפארשטעהענדען פסח איז זי פערזעהען מיט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע שאקאלאד און מארמעלען כשר לפסח אפילו למהדרין מן המהדרין.

אונזערע פערקויפס=שטעלען: ווסכאדניא 50, זאוואדזקא 11, צעגעלניאנא 26.

בעמערקונג: אלעס ווערט אויסגעארבייט בהכשר גמור אונטער דער השגחה פון אנשים כשרים ונאמנים. מ׳בעט זעהר די ג׳ קונדשאפט, וואס פריהער איינצוקויפען אויף יו״ט, כדי אויסצומיידען א גרויסען געדראנג.

לעזט אויפמערקזאם!

די עלטסטע ארץ=ישראל=פירמע פון ווינען און קאניאקען „כרמל" אריגינאל „חיפה פתח-תקוה"

עקזיסטירט זייט יאהר 1889

עמפפעהלט איהרע אויסגעצייכענטע ווינע, קאניאקען

רופט שטיצען דער רוהמפולער ארץ-ישראל-פראדוקציע

ווארענט היטען זיך פון פאלסיפיקאטען

פערזיכערט אז איהרע וויין-קעלערן פראדוצירען א גאנץ יאהר נור פסח׳דיגע ווינען און קאניאקען, צוליב וועלכען זיי האבען נישט קיין ספעציעלע אפצייכנונג און זענען אהן יעדען צווייבען כשר לפסח אף למהדרין.

בעט אכט צו לעגען אויף אונזער שוץ-מארקע.

JAŚNIEJ SŁOŃCA

עכט נור אין אריגינעלע שאכטעל

בעמערקונג! זאפראווע אויף דער וואג ארבייטען מיר נישט. ווארפט זאלכע אב אלס פאלשע סחורה

בעקאנטמאכונג.

היינט, זונטאג ד. 22 מערץ, 4 נאכמ. קומט פאר

די פייערליכע ערעפנונג.

פון שטרענג כשר׳ן

„באר גאסטראנאמיא"

פיעטריקאווער 45, טעל. 212-17

„BAR GASTRONOMJA" Piotrkowska 45

אונטער דער פערזענליכער לייטונג פון פיליצהריגען פאכמאן ה׳ זלמן הערשליקאוויטש וואו עס ווערן ארויסגעגעבען טעגליך פרישע געשמאקע פרישטיגען, מיטאגען און אווענברויט

זאווי א׳לא קארט גלייכצייטיג איז דער באר פערזעהען מיט אלעראַרט געטראנקע ווי ווינען, קאניאקען, ליקערען און שפירט כשר לפסח. דער באר איז רייך פערזעהען מיט קאלטע און ווארימע צובייס.

מיט אכטונג
זלמן הערשליקאוויטש
אייגענטימער פון באר „גאסטראנאמיא".

די מאשין-מצות-פאבריק

פון דער בעקאנטער צוקערניע

נ. ווינבערג

אונטער דער השגחה פון יאנאווער רב

38 פיעטרקאווער 38, טעלעפאן 143-82

מאכט בעקאנט דער ג׳ קונדשאפט, אז צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען, ווערט געבעטען וואס פריהער צו קומען נאך מצות כדי אזויארום אלעמען צו קענען לויט׳ן ווונש צופרידענשטעלען.

בעמערקונג: די מצות און מצה=מעהל זענען געפאקט און פערזעהן מיט אונזער פירמע. אלע בעשטעלונגען ווערן אבגעשיקט אהיים.

שיך

אויף יום=טוב

פאר הערן, דאמען און קינדער

עלעגאנט, ביליג און גוט

בעקומט איהר נור ביי

B^cia Lenczner

שיך-פאבריק: זשעראמסקיעגא 99

פאבריקס-לאגער: באלוטאוויטש 4

בעמערקונג: אלע אונזערע שיך זענען אויסגעארבייט פון די פיינסטע סארטען לעדער און ווערען פערקויפט צו פאבריקס-פרייזן

פיטלינגען

NORDIA HAWE פון דער בעריהמטער מארקע

פרייז 3 זלאטעס א קעסטעל 14 שטיק

צו בעקומען יעדען טאג פרישע

ביי שטיינפעלד, זאוואדזקא 20, טעל. 186-23

און ביי רעטשינסקי, קאשטשעלנא 5.

אכטונג, זאקען-פאבריקאנטען!!!

איך נעהם אן אויף לויז

20-נער און 24-גער שקארפעטען אויף אמעריקאנער מאשינען, ווי אויך רענדער 156-גער אויף קראפט צו קאנקורענץ-פרייזען.

קומט און איבערצייגט אייך!

י. יאסקאוויטש,

נאוואמיעסקא 29, פראנט, 1.שט.

Dr. med. H Karaś

אינערליכע און קינדער=קראנקהייטען

זגערזשער 16

נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אווענד.

אנ׳ארבייטער

צו שילער און קינדער-ארבייט קען זיך מעלדען

פון זאפארט

ביי מ. מיגדאל

נדאנסקא 59.

כשר לפסח!

איך מאך בעקאנט דער ג׳ קונדשאפט, אז אויף דעם קומענדיגען פסח זענען מיינע עשעפטען פערזעהען מיט די געשמאקסטע אויסארבייטונגען פון

גערויכערטע און געטרוקענטע פליישן

אלעס כשר לחג הפסח אפילו למהדרין

גלייכצייטיג האב איך אויף לאגער סאלאמי און סעלצער עקספארטאווע ספעציעל נאך אויסלאנד, ווי אויך נאך רוסלאנד, צו בעקומען אין מיינע געשעפטען.

צענטראלע: זאוואדזקא 9, טעל. 148-09 ✦ פיעטריקאווער 45, טעל. 210-41

פיליעס: נאוואמיעסקא 24, טעל. 149-42 ✦ און ווסכאדניא 50, טעל. 207-65

מיט אכטונג ד. דיאמענט.

בעמערקונג: מיר נעהמען אן בעשטעלונגען אין יעדען קוואנטום פאר אויסלאנד אהן ספעציעלע קאסטען.

1808

אונזער לאנגיעהריגען פ רוואלטונג:-מיטגליד

ה׳ וואלף אולינאווער

צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכער מוטער

שיינדעל נ״ע

דריקען מיר אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

די פערוואלטונג און פאגאטאוויע-קאמיסיע

פון „לינת הצדק"

אין לאדז.

1894

דאס בעקאנטע מענער-הוט-געשעפט
פירמע **"SPLENDID"**
11-טער ליסטאפאד 31 (קאנסטאנטינער)
עמפפעהלט צום קומענדען פריהלינג און זומער-סעזאן דעם רייכסטען אויסוואהל פון
מענער-היטען
פון די נייעסטע פאסאנען פון אין- און אויסלענדישע פירמעס.
די פרייזען זענען צוליב'ן קריזיס בעדייטענד פערקלענערט.
בעמערקונג: מיר בעזיצען א גרויסען אויסוואהל פון "לקוזאנסער" ספארט-היטלעך.

מעהד אין ווייז של פסח
עמפפעהלט צו די ביליגסטע פרייזען און בעסטע קוואליטעט
די עלטעסטע לאדזער ווייז- און מעהד-פאבריק
ש. ווישליצקי פעטריקאווער 10
אין הויף
פאר פילאנטראפישע פעראיינען און ארויסטרעגער גרויסער ראבאט.
בכדי אויסצומיידען מיסבראוכען בעמערקען מיר, אז די ביליגסטע סארטע מעהד איז בעזיגעלט מיט ווייסען לאק, די בעסערע מיט רויטען און די בעסטע מיט גרינעם.

כשר לפסח!
ווער ס'וויל וויסען פון אמת'ן יום-טוב זאל בעזוכען מיין
קאלאניאל און דעליקאטעסען-געשעפט
איך בעזיץ אויף לאגער:
שאקאלאד, קארמעלעו און מארמעלאד
פון פערשידענע פירמעס אין די בעסטע סארטען מיט הכשר-ים, איך בעט אויסצופרובירען צו זיין **טעע "לוקסוסאוו"** נעם א-גלאז
מיט איהר פיל אויך די בירהמטע
ליטווישע און מאנישעוויטשעס מצות
כשר לפסח! ביליגסטע פרייזען!
A. ORNER, Zielona 33, tel. 210-04
בעמערקונג: יעדע בעשטעלונג אפילו טעלעפאנישע ווערט געשיקט אהיים

Uczenica VII-ej klasy udziela lekcyi, tanio. Dowiedzieć się: E. KAUFMAN, Narutowicza 25, poprz. of., 1 p

מאשיץ-מצות
פון די פעראייניגטע
לאדזער בעקער-מייסטער
אלעי קאשטשושקי 11, טעלעפאן 141-08
די מצות ווערען געבאקען פון בעסטען מעהל מיט דער אויפזיכט פון דער נייעסטער מעכאניק אונטער דער שטרענגסטער השגחה פון ר' ... ווי אויך פון 2 ... משגיחים. בעזונדערער היגיענישער און פאכמענישער אויפזיכט אין האבען זיך מיט זייער גוטען געשמאק און פערדויליכקייט בעריהמט געמאכט.
מצות כשר לפסח.

בעקאנטמאכונג.
איך מאך בעקאנט מיין ג. קונדשאפט, אז די בעוואוסטע לאנגיעהריגע
היגיענישע און כשר'ע בעקערייי פון
ש. מיצענמאכער, פיעטריקאווער 166
טעל. 119-13
באקט היי-יאהר די שענסטע
מצות
פון די בעסטע סארטען מעהל אונטער דער השגחה פון לאדזער ראבינאט.
בעמערקונג: מיר בעזיצען א פיליע אויף דער וואול-טשאנסקא 169, טעל. 201-53.
1908

בעקאנטמאכונג.
דער ניי-ערעפנעטער **"קאפע-צענטראל"**
זאוואדזקא 14
מאכט דערמיט בעקאנט, אז עס ווערען צוגעשטעלט מיליגע פרישטיק און אוונט-ברויט פון 4 נאך פון 80 גראשן
מיטאגען פון 1.50
געשמאקע און כשר'ע וויז אויך
אויף פירואנע ווערט אויך אהיים געשיקט מיטאגען. עס ווערען אנגענומען בעשטעלונגען אויף בעלער און באנקעטען. אלס צו מעסיגע פרייזען.
"Café Central"
זאוואדזקא 14, טעל. 192-69. איגה: פ. לעסלאו

ווינטער נייעס!
פערקויף
פון פערשידענע בוימוואלענע רעשטלעך
פאפעליו, באטיסט, לייוואנד,
מושליז, נאנסוג א. אז. וו.
אויף מעטער און אויף וואג
צו פאנקורענץ-פרייזען
מ. לאנדסבערג
לאדז, ציגעל-גאס 59, פראנט, 1. שט.

בעקאנטמאכונג
מיטוואך, דעם 25-טען מערץ 1931, פיעטרליך 7 אזייגער אוונט קומט פאר אין לאקאל פון פעראיין "מחזיקי-חולים" קילינסקי 120
די גענעראל-פערזאמלונג
פון די מיטגלידער צום צווייטען טערמין מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג:
1) ערעפנונג און וואהלען פון א פרעזידיום, אפסעקראר און א סעקרעטאר, 2) טעטיגקייטס-בעריכט פון'ן יאהר 1930, 3) בעריכט פון דער רעוויזיאנס-קאמיסיע, 4) בעשטעטיגונג פון בודזשעט אויפ'ן יאהר 1931, 5) וואהלען פון א פערוואלטונג און רעוויזיאנס-קאמיסיע, 6) וועגען ערקלערונג און פון א ... בעריכט, 7) פרייע פארשלעגען. די פערוואלטונג
בעמערקונג: קיין איינלאדונגען ווערען נישט ארויסגעשיקט. אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.

Dr. med. J. M. BARCINSKI
רענטגען-אינסטיטוט
הייל-בעהאנדלונג פון ביזע געשוואולסטען (ראק) רענטגען און עלעקטרא-דיאטערמיע-דורכלייכטונגען אויפ'ן ארט און אין די וואוינונגען פון די קראנקע.
אויפנאהמע שעה'ן פון 5-8 אוונט.
11. ליסטאפאד 20, טעל. 214-50

יין כשר לפסח!
אויב איהר האט נאך נישט געטרונקען דעם בעריהמטען ראזינען-ווין **"פראגרעס 7 № "**
דאן א-בערציגט אייך, אז איהר ווייט זיך פאר דעם ... וואס קאסט זעהר ביליג.
צוליב א רעקלאמע פערקויפען מיר
א פלאש פון 1/4 ליטער גוטען ראזינען-ווין № 7
נאר 65 גראשען
1.50 זל.
צו דער בעקוועמליכקייט פון ג' פובליקום בעקומט מען אויך דעם ווין "פראגרעס 7 №" ביי
ח. בלאנקעט גלובנא 69
אלע סארטען וויינען פון דער פירמע "פראגרעס" איז צו בעקומען אויף פסח, א היק נאר דער 1/4 ליטער זיין 65 גראשען.
ווייז- און מעהד-פאבריק
"פראגרעס" אלטער מארק 2
טעלעפאן 184-82
בעמערקונג: ביי אונז בעקומט מען ראזין-ווין פריי פון צוקער

דינם מיטסטען ב'לייד דריקען מיר אויס דער
פאמיליע קרויזע ווי אויך אונזער שוואגער לייביש
צוליב'ן טויט פון זייער נ שט-פערגעסענעם פאטער
משה נ"ע
זיים געטרייסט!
שלמה לייבאוויטש און פרוי

Dr. med. N. ROZEN
צאהן-כירורג
קראנקהייטען פון ציינער, דיאגנאסטיק, ג'מעי א.א.וו.
ציינער-רענטגען, רענטגען-דיאגנאסטיק.
אנדזשעיא 7, טעל. 216-57
עמפפאנגס שעה'ן 3-7 נאכמ.

וואלצלאווקער
מצה-ריבעכץ
מיט א הכשר פון ראבינאט פון די בעסטע און שענסטע און דאס טרוקענסטע
צו די ביליגסטע פרייזען
בעקומען אין שפייז-געשעפט קאשטשעלנא 3. פ-גאס.
ביי ברייטשטיין און ראזענפעלד, טעל. 119-33.
1678

דער שווערגעטראפענער
פאמיליע קרויזע
צוליב'ן טויט פון זייער נישט-פערגעסענעם מאן און פאטער
משה נ"ע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג און מיטגלידער
פון קליין-פיש-הענדלער-פעראיין
פאמארסקא 15
1902

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוו.
זונטאג און יום טוב פון 9-1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

בעקאנטמאכונג.
היערמיט בעט איך די ערהע מיטגלידער די ג' קונדשאפט, דאס איך האב איבערגענומען פון היינטיגען טאג אן דעם ווייטערען פערקויף פון
קאדאקאווער קונסט-זיידע
פון די גוטע פירמע "צעדערבוים און בראהן", פיעטריקאווער 46, אין פארטעפאן, דאס די ג' קונדשאפט וועט האבען צו מיר דעם זעלבען צוטרוי, ווי פריהער.
מיט אכטונג
I. BRAUN, Łódź, Piotrkowska 46, tel. 183-95.
בעמערקונג: 1) לויט רעגיסטער זענען אין Nr. 576 ... 2) ...
1818

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערן, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12-2 און פון 5-7. נעמט אויך אן אין פעטשאלער ... 17 פון 10-11 און פון 2-3

דעם טיפסטען בייליד דריקן מיר אויס דער שווערגעטראפענער
פאמיליע קרויזע
צוליב'ן טויט פון זייער נישט-פערגעסענעם פאטער
משה נ"ע
זיים געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
פאמיליע גראסבערג
1887

דער שווערגעטראפענער **פאמיליע קרויזע**, אונזער חשוב'ן פערוואלטונגס-מיטגליד ה' **לייביש קרויזע** און די געברידער קרויזע צוליב'ן אומפערגעסליכען טויט פון פאטער
משה נ"ע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען בייליד מיט די טראגישען אוועקפאל. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג פון גרויפסמעהל-הענדלער-פעראיין, פאמארסקא 18

כדי צו בעערען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם פרעזידענט פון לאדזער פיש-סוחרים-פעראיין
משה קרויזע נ"ע
פיהרען מיר דורך א גרויסע פסח-אקציע אויף זיין נאמען לטובת די לאדזער הילפס-אינסטיטוציעס.

„אין לאדז איז שוין קיין קריזיס נישטא"...

די גרויסע אונטערנעהמונגען געהן ביסלעכווייז אריבער צו דער מלוכה

מ'מוז שאפען א ווירטשאפטליכען ראט מיט ברייטע קאמפעטענצען, כדי צו ראטעווען דאס לאנד פון דער קאטאסטראפע

סענסאציאנעלער אינטערוויו מיט פרעזעס אסקאר קאהן

דער קראקאווער „א.ק.צ." ברענגט א העכסט סענסאציאנעלען אינטערוויו מיט דעם פרעזעס פון דער ווידזעווער מאנופאקטור ה' אסקאר קאהן וועגן דעם ווירטשאפטליכען קריזיס אין פוילען בכלל און דעם קריזיס אין דער לאדזער אינדוסטרי בפרט. דער אינטערוויו איז אויסגעהאלטען אין זעהר א שארפען און שארפזיניגען טאן. ה' קאן שאצט אפ די לאגע אין לאנד אויפ'ן העכסטען אופן פעסימיסטיש.

וועגען לאדז דריקט זיך פרעזעס קאן אויס, אז דער קריזיס איז דא שוין פאריבער, ד. ה. אין דעם זין, אז מען קאן דאך נישט רעדען וועגען א קריזיס אין א שטאט, וואו דאס ווירטשאפטליכע לעבען איז כמעט אינגאנצען אפגעשטארבען. ה' קאן פערגלייכט לאדז מיט דער באקאנטער שטאט אין בעלגיען „די טויטע ברינע". די שטאט איז מיט עטליכע הונדערט יאהר צוריק פערגאסטען געווארען פון ים, דאן פערשיט געווארען פון זאמד און איז פערוואנדלט געווארען אין א קליין ארים שטעטעל. צי קאן מען אלוא רעדען, אז ברינע ליבט איבער א קריזיס. דאס זעלבע איז אויך מיט לאדז. דער קריזיס, וואס האט ארומגענומען די וועלט־ווירטשאפט איז פאר לאדז געווען דאס זעלבע, וואס א גריפע פאר א מענש, וועלכער געפינט זיך אין דער לעצטער סטאדיע פון שווינדזוכט.

דער פאקטאר, וואס רואינירט די אינדוסטרי אין פוילען און וואס דעזארגאניזירט דאס גאנצע ווירטשאפטליכע לעבען, איז דאס שטייערן־סיסטעם. דער שטייער פון אומזאץ טראגט א בפירוש'ען כאראקטער פון א קאנטריבוציע און האט זיין בערעכטיגונג נאר אין דער קריגס־אינפלאציע. דער דאזיגער שטייער, וועלכער ווערט דורך נישט־עהרליכע צאהלער אויסגעמיטען, פאלט מיט זיין גאנצער לאסט אויף די סאלידע פירמעס און מאכט פאר זיי אוממעגליך צו קאנקורירען.

דער צווייטער פאקטאר, וואס ברענגט צום פאר־לען פון דער אינדוסטרי, איז לויט דער מיינונג פון ה' קאן, די לאסט פון אפצאהלונגען אויף סאציאלע פערזיכערונגען. ה' קאן ווייזט אן, אז פונקט ווי אין די צייטען פון קריג האט זיך לעצטענס שטארק פערשפרייט די אזוי גערופענע פינסטערע פאבריקאציע און אונלעגאלער האנדעל. קיין ביוראס ווערען נישט געפיהרט, די סחורה ווערט אויסבעהאלטען און די טראנזאקציעס ווערען ערלעדיגט אין טויערען און אין קאנדיטארייען. עס קומט פאר די ערשיינונג, וועלכע דער דעפוטאט וויעזשביצקי האט אנגערופען, אז „ביי אונז געהען אונטער זובערעס און עס מעה־ען זיך וואנצען". דער פאקט, וואס די אונלעגאלע פאבריקאנטען און סוחרים פיהרען געשעפטען, איז א בעוויז, אז טעקסטיל־סחורות האבען אפנעהמער, ווען זיי זענען נישט בעלאסטעט פון אומזאץ־שטייער, פון קראנקען־קאסע, 46־שעה'דיגען ארבייטס־טאג און פערשידענע אנדערע לאסטען.

וועגען די פערספעקטיווען פון דער אינדוסטרי האט פרעזעס קאן געזאגט:

אויף וויפיל די פערהעלטענישען וועלען זיך נישט באלד און ראדיקאל ענדערען, איז א קלארע זאך, אז די גרויסע אינדוסטרי וועט ווערען דאס אייגענטום פון דער מלוכה. אזוי ווי די אונטערנעהמונגען האלטען אין איין ברענגען דעפיציט, איז דאס אנ'אונפערמיידליכע זאך, און דאן וועט פוילען ווערען ענליך צו איהר מזרח'דיגען שכן.

פרעזעס קאן האלט, אז מען מוז תיכף בילדען א גרויסען ווירטשאפטליכען ראט, וואס זאל בעשטעהן פון די סאמע פעהיגסטע פאכלייט. דער דאזיגער ראט מוז בעזיצען די ברייטסטע קאמפעטענצען און ער וועט מוזען זוכען די מיטלען ווי אזוי דאס לאנד ארויסצוראטעווען פון דער קאטאסטראפאלער לאגע.

יודישע ענינים אין פוילען

די יט"א־דירעקטארען ביים מלוכה־פרעזידענט, ביים מיניסטער סקלאדקאווסקי, אין פרעסע־אמט

וואַרשא. 21 (יט"א טעלעפאניש).

דער גענעראל־דירעקטאר פון יט"א, יעקב לאנדא, דער לייטער פון לאנדאנער ביורא ה' סמאלאר, און דער ווארשאווער דירעקטאר פון יט"א ה' מ. מאזעס זענען אויפגענומען געווארען דורכ'ן אינערן־מיניסטער סקלאדקאווסקי.

ס'איז ארומגערעדט געווארען א רייהע פראגען, וואס האט א שייכות צום יודישען לעבען אין פוילען. רעדענדיג וועגען דער לעצטער פעראָרדנונג, בנוגע די יודישע קהלות, וואס גיט א מעגליכקייט די וואהל־קאמיסיעס צו פסל'ען דאס וואהל־רעכט, האט דער מיניסטער ערקלערט, אז די רעגירונג האט נישט געוואלט זיך אריינמישען אין לעבען פון די יודישע קהלות. און איהר שטרעבונג אפצוהיטען דעם רעליגיעזען כאראקטער פון די קהלות, האט די רעגירונג אויפגענומען די אינטערווענצען פון יודישע געזעלשאפטליכע קרייזען.

די פעראָרדנונג האט דעם צוועק אפצוהיטען, אז די יודישע ראדיקאלע עלעמענטען זאלען נישט קענען שטערען דער טעטיגקייט פון די קהלות.

צום ציוניזם בעציהט זיך די רעגירונג זעהר פריינדליך, און זי האט שוין פיל מאל געהאט געלעגענהייטען דאס ארויסצעווייזען. זי ווייסט צ. ב. אז ס'ווערען פאר א"י געזאמעלט גרויסע סכומים געלד, און טראץ דעם שווערען ווירטשאפטליכען קריזיס שטערט זי נישט די דאזיגע זאמלונגען.

די רעגירונג איז אבער געגען יעדען ארט איבערטריבענעם נאציאנאליזם, פון וועלכער זייט ער זאל נישט קומען.

וואַרשא. 21 (יט"א טעלעפאניש).

דער מלוכה־פרעזידענט האט אויפגענומען אויף אנ'אודיענץ דעם גענעראל־דירעקטאר פון יט"א, יעקב לאנדא, דעם דירעקטאר פון לאנדאנער ביורא ב. סמאלאר און דעם ווארשאווער דירעקטאר מ. מאזעס. בעת'ן געשפרעך האט זיך דער מלוכה־פרעזידענט געלאזט אינפארמירען וועגען דער טעטיגקייט פון „דזשאינט", פון יט"א אין אלע לענדער.

וואַרשא. 21 (יט"א טעלעפאניש).

אין פרעסע־אמט פון אינערן־מיניסטעריום איז איינגעארדענט געווארען א טיי־אויפנאהמע פאר די פארשטעהער פון יט"א. ס'זענען אנוועזענד געווען יודישע און פוילישע זשורנאליסטען און פוילישע הויכע מלוכה־בעאמטע.

וואַרשא. 21 (יט"א טעלעפאניש).

אין יודישען זשורנאליסטען־פעראיין איז פארגעקומען א טיי־אויפנאהמע לכבוד די פארשטעהער פון יט"א. צערעמאניע־מייסטער איז געווען ד"ר גאטליב. מיט א בעגריסונג צו יט"א פאר איהר טעטיגקייט איז ארויסגעטראטען קארלינסקי.

געשלאסען די בודזשעט־סעסיע פון סיים

וואַרשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון סיים האט זיך דער מארשאלעק געמעלדען, אז אזוי ווי דער קאמוניסטישער דעפוטאט בוזשינסקי, וועלכער איז אויסגעוועהלט געווארען פון לאדז, האט זיך ביז איצט אין סיים נישט צוגעשטעלט און נישט אפגעגעבען די שבועה, ווערט זיין מאנדאט אויסגעלאשען. אויף זיין ארט געהט אריין אין סיים מילער פון טאמאשאוו (בוזשינסקי איז אויך אויסגעוועהלט געווארען אין ווארשא, נאר זיין ערקלערונג, אז ער זאגט זיך אפ פון לאדזער מאנדאט, איז נישט גענומען געווארען אין אכט, ווייל אין לאדז איז זיין נאמען פערשריבען געווארען מיט א פעהלער).

אין נאמען פון דער בודזשעט־קאמיסיע האט ראן דעפ. טשימא (ב.ב.) רעפערירט די פראגע וועגען די בודזשעט־איבערשרייטונגען אין די יאהרען 1927 – 1929. עס האנדעלט זיך דא וועגען די בעיהמטע איבערשרייטונגען פון בודזשעט, וועלכע האבען געבראכט צו דעם בעקאנטען פראצעס פון געוו. מיניסטער טשעכאוויטש פארן מלוכה־טריבונאל. ביי דער געלעגענהייט איז די אפאזיציע ארויסגעטראטען מיט שארפע אנגריפען געגען דער רעגירונג פאר בענוצען מלוכה־געלדער אויף די פארטיי־צוועקען פון דער סאנאציע. דער סיים האט דעם בעריכט פון דער בודזשעט־קאמיסיע גענומען צו קענטעניש און אזוי ארום איז דער ענין טשעכאוויטש ענטגילטיג ערלעדיגט געווארען.

דאן האט דער סיים בעהאנדעלט די געמיינזאמע אינטערפעלאציע פון די אפאזיציע־קלובען מכח צווינגען די שול־יוגענד צו קויפען וואונש־פאסטקארטלעך אויף ארויסצושיקען צו מארשאל פילסודסקי צוליב זיין נאמענסטאג קיין מאדעירא. אין דער אינטערפעלאציע ווערט צ. א. איבערגעגעבען, אז אין דער גימנאזיום אין זשעשאוו האט דער דירעקטאר ארויסגעווארפען צוויי שילערינס דערפאר, ווייל זיי האבען זיך אפגעזאגט צו קויפען אזעלכע פאסטקארטלעך.

מיט א רעדע איז דערביי ארויסגעטראטען דער בילדונגס־מיניסטער טשערווינסקי, וועלכער האט ערקלערט, אז דאס פערשפרייטען די קארטלעך צווישען דער שול־יוגענד איז קיין שום צוואנג נישט אנגעווענדעט געווארען.

מיט א מעהרהייט שטימען איז די דרינגליכקייט פון דער אינטערפעלאציע אפגעווארפען געווארען.

וואַרשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט 11 א זייגער האט זיך אנגעהויבען די לעצטע זיצונג פון דער היי־יאהריגער בודזשעט־סעסיע אין סיים. צו דער זיצונג איז געקומען די גאנצע רעגירונג. דעפ. ניעדזשיאלקאווסקי'ס פארשלאג וועגען צוגעבען צו דער היינטיגער טאג־ארדנונג די דריי פונקטען, וועלכע זענען ארונטערגענומען געווארען פון דער נעכטיגער טאג־ארדנונג, ווערט דורכ'ן סיים אפגעווארפען.

דעפ. האלינסקי רעפערירט די סענאט־אבענדערונגען, און נאך איהם נעהמט א ווארט רעדנער מינ. מאטושעווסקי, וועלכער רעכענט זיך אפ אין שארפע ווערטער מיט דער אפאזיציע, און זאגט צו. א. אז „דאס בודזשעט־גלייכגעוויכט אויפ'ן קומענדיגען יאהר איז מעהר פערזיכערט. ווי היי־יאהר, מחמת דאס גלייכגעוויכט איז נישט אויפ'ן פאפיר, נאר בפועל ממש א רעאלעס".

„די פינאנץ־רעזערוון, מיט וועלכע מיר דיספאנירען פארזיכטיג און אויסגערעכענט, דערלויבען אונז צו ארבייטען רוהיג, אהן איילעניש, אהן חלף אויפ'ן האלז. האבענדיג דעם מארשאל פילסודסקי'ס אויפטראג אויפצוהאלטען אין גלייכגעוויכט דעם ביודזשעט אלס מלוכה־נויטווענדיגקייט, האבענדיג א דעצידירטען ווילען דאס אויסצופיהרען א. א. וו. א. א. וו. האבען מיר, מיין איך, א ביודזשעט־גלייכגעוויכט אויפ'ן קומענדען יאהר מעהר פערזיכערט, ווי מיט א יאהר צוריק, ווען די איצטיגע אפאנענטען האבען פריימפירענד געטיילט צווישען זייערע צוקונפטיגע וועהלער צו צעהנדליגער מיליאנען פון דעם נישט־עגזיסטירענדען עודף".

לסוף האט דער פרעמיער סלאוועק אדורכגעלייענט די פעראָרדנונג פון מלוכה־פרעזידענט וועגען שליסען די ביודזשעט־סעסיע.

* * *

לויט ווי מען פערזיכערט אין די פאליטישע קרייזען וועט די הפסקת אין די סיים־ארבייטען געדויערען נישט לענגער, ווי א חודש.

געשלאסען די סעסיע פון סענאט

וואַרשא, 21 (טעלעפאניש) 4 נאכמיטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון סענאט, אויף וועלכער עס איז בעטראכט געווארען די פראגע פון אלקאהאל־געזעץ. דאס געזעץ איז אנגענומען געווארען אין דער אויסטייטשונג פון סיים. דערנאך האט דער פרעמיער סלאוועק איבערגעלייענט די פעראָרדנונג וועגען שליסען די ביודזשעט־סעסיע פון סענאט.

(ווייטערע טעלעגראמען זעה 10. זייט).

— א —
גרויס צימער מיט א קיך
אדער 2 קליינע צימערן מיט א קיך
מיט בעזונדערן איינגאנג, אלס סובלאקאטאר אדער פיג'ם ווירט אין צענטרום שטאט אויף חודש געלד
ווערט פון זאפארט געזוכט.
אפערטען אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט" פאר „I. D."

בעקאנטמאכונג.

היינט, זונטאג, דעם 22. מערץ 1931, 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר אין לאקאל פון „גמילת חסדים", גלובנא 62

די גענעראל־פערזאמלונג

פון די מיטגלידער צום ערשטען טערמין מיט פאלגענדער טאג־ארדנונג:

1) ערעפנונג; 2) וואהלען פון א טאג־זיצער, אסעסארן און א סעקרעטאר; 3) בעריכט פון דער פערוואלטונג פאר'ן יאהר 1930; 4) בעריכט פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע; 5) בודזשעט פאר'ן 1931 יאהר; 6) וואהלען פון א פערוואלטונג, קאנדידאטען און א רעוו.־קאמיסיע; 7) פרייע פארשלאגען.

בעמערקונג: ביי נישט גענוגענדער צאהל מיטגלידער קומט די פערזאמלונג פאר צום צווייטען טערמין דעמזעלבען טאג אין זעלבען לאקאל 7 א זייגער אוונט און וועט גילטיג זיין ביי יעדער צאהל מיטגלידער; דעריבער בעטען מיר אלע מיטגלידער פינקטליך צו קומען ווייל קיין איינלאדונגען ווערען נישט ארויסגעשיקט געווארן.

די פערוואלטונג

פון דער גמילת חסדים־קאסע, גלוב נא 62

1715

Doktór KLINGER
ספעציאל־ארצט פאר וועגער שע. הייט־ און האר־קראנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אן פון 9–11 פריה און פון 5–8 אוונד און פון 1–2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

DR. MED. H. LUBICZ
אפ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס־קראנק.
אויף צעגעלניאנא 43, טעל. 141-32
עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל.

בעקאנטמאכונג פון ראבינאט

אין שייכות מיט די בעקאנטמאכונג אויף די צייטונג פון פאריגען פרייטאג פון משה זילבערבערג קאמיענא 3, אז ער האט א סירוב אויף יחיאל קריבוס, בעשטעטיגט ה' קריבוס אז ער איז גרייט צו קומען היינט אוונד 8 א זייגער צום בית־דין אין גמינע צו א דין־תורה און וועט בעווייזען, אז ער האט גאר פאדערונגען צו ה' זילבערבערג, אויף וועלכען די דין־תורה איז פארגעקומען ביי הרב קרול און ס'איז נישט צושטאנדען געקומען און דער סירוב איז נישט ריכטיג ארויסגעגעבען צוליב א ערמום פון די שמשים די גערעכטיגקייט וועט מען זען ביי דין־תורה

הרב ר' ליבוש ראזענבערג.

אין צוזאמענהאנג מיט די אויבענדערמאנטע בעקאנטמאכונג פון הרב ליבוש ראזענבערג ערקלער איך, אז די דין־תורה מיט מיין געוועזענעם ... משה זילבערבערג אז איך זאל איהם צוריק געבען צו פיהרען נאך ... איך האב איהם בעצייטיגט צוליב זייגע מעשים טובים, איז ... פארגעקומען ביי הרב קרול וועמען עס וויל קען זיך ערקינדיגען ביי הרב ... די ריכטיגקייט אדער ביי דין־תורה וואס וועט פארקומען היינט ...

יחיאל קריבוס.

לאָדז, 22 מערץ 1931

„נײער פאָלקסבלאַט“

לאָדז, 22 מערץ 1931

די אונשטערבליכע „מתים-פראַגע“

נישט בעשערט די מתים צו האָבען זייער רוה. שוין זייט יאָהרען ווי מען ווערט זיי בסדר, מען שטעלט זיי פאַר'ן משפט און דער משפט ווערט אַלץ ווייטער אָפּגעלעגט. אום וואָס האַנדעלט עס זיך דאָ? די וויסענשאַפט זאָגט, אַז כדי צו קענען היילען דעם לעבעדיגען מענשען מוז מען שטודירען דעם טויטען, מוז מען קענען גרינדליך די אַנאַטאָמיע, דעם בוי פון מענשליכען קערפּער, מען מוז וויסען, וואָס אין איהם טוט זיך, מען מוז קענען יעדען נערוו, יעדער אָדער אין מענשען כדי דאָס אַלץ צו וויסען מוז מען דעם מענשען טאַקע ווי ער שטעהט און געהט קענען און דאָס איז נאָר מעגליך ווען מען שנײַדעט איהם, ווען מען ווייזט דעם תלמיד ווי אַזוי דער קערפּער זעהט אויס פון דער אינעווייניגסטער זייט, ווי ער זעהט אויס געזונדערהייט, און וואָס עס קען אַלץ זיין די סיבה פון טויט.

אָט די וויסענשאַפט, אַנאַטאָמיע, האָט געמאַכט נויטיג צו בענוצען טויטע מענשען אַזוי גוט ווי עס נויטיגט זיך צו בענוצען די קערפּער פון חיות און בהמות. בנוגע די לעצטע, בנוגע חיות, איז זי נאָך געגאַנגען ווייטער. זי מאַכט אָפט אויף זיי עקספּערימענטען לעבעדיגערהייט, וויוויסעקציע הייסט עס, מען נעהמט אַ לעבעדיגע חיה און מען שטעקט איהר אָן מיט אַ געוויסע קראַנקהייט, מען שנײַדט פון איהר אָפּט שטיקער לעבעדיגערהייט. אַלץ פאַר דער וויסענשאַפט, כדי צו דערגעהן די ווירקונג פון דעם גיפט, פון דעם סערום אויפ'ן קערפּער און דערפון ציהען נוצען פאַר'ן לעבעדיגען מענשען.

צי דאַרף עס אַזוי זיין? צי דאַרף מען פּייניגען ברואים באַר דערפאַר, ווייל דער מענש מיינט, אַז עס וועט פאַר איהם זיין נוצליך? פון מאָראַלישען שטאַנדפּונקט איז עס געוויס נישט דערלויבאַר. און עס זענען טאַקע פאַראַן גאַנצע געזעלשאַפטען, וואָס בעקעמפען די וויוויסעקציע, וואָס דערלאָזען נישט פּייניגען די קרוליקעס אָדער ים-חזירים, לעך פאַר וויסענשאַפטליכע צוועקען. אָבער ווער פרעגט זיי? דאָס געזעץ האָט ער דערלויבט און די וויסענשאַפט פאָדערט עס און די בעלי-חיים שטעלען זיך נישט ענטגעגען, טוט מען טאַקע וואָס מען געפינט פאַר נויטיג.

דאָס זעלבע איז אויך, אָדער דאַרף זיין מיט דער מתים-פראַגע. מיר פערשטעהען גאַנץ גוט, אַז עס איז אַ בעליידיגונג פאַר די לעבעדיגע, ווען מען בעהמט אַ מת און מען שנײַדט איהם, קאָכט איהם און מען מאַכט מיט איהם פערשידענע עקספּערימענטען. יעדער מענש, ער מעג זיין פרום אָדער פרייזיניג, וויל נישט מען זאָל נאָך זיין טויט איהם בענוצען פאַר אַזעלכע צוועקען. זעלטען ווען אימיצער זאָל לאָזען זיין קערפּער אַ ירושה דער וויסענשאַפט, מיט'ן אייגענעם ווילען טוט עס כמעט קיינער נישט.

פון וואַנען בעהמט זיך אָבער דער מתים-מאַטעריאַל פאַר די אַנאַטאָמישע אינסטיטוטען? מען בעהמט די קערפּער פון מענשען, וואָס זענען ביים לעבען געווען הפקר און דער טויט האָט זיי נאָך מעהר מפקיר געווען. מען נעהמט עס פון מענשען וואָס שטאַרבען אויף דער גאַס, אָדער אַפילו ערגעץ אין אַ שפּיטאָל, אָבער זיי האָבען נישט קיין קרוב, קיין גואל, ער זאָל זיך פאַר זיי אָננעהמען, אָט די מתים ווערען אויסגענוצט פאַר דער וויסענשאַפט.

לויט דעם וואָלט געדאַרפט אויסקומען, אַז די הפקר-מתים זענען אַן אינטערנאַציאָנאַלע ערשיינונג, אַז דאָ איז נישטאָ קיין חילוק צווישען יודען און קריסטען. ווייזט זיך אָבער אַרויס, אַז די מעשה איז נישט אַזוי. עס ווייזט זיך אַרויס, אַז קיין יודישע הפקר-מתים זענען גאָר נישטאָ. נישט דער דין שפּילט דאָ אַ ראָל. ווי מען מיינט געוועהנליך די ראָל שפּילט דאָ דער יודישער לעבענס-שטייגער, די יודישע סביבה, די פאַמיליע, וואָס ווייסט נישט פון קיין הפקר-מענשען און ממילא ווייסט די נישט פון קיין הפקר-מתים, יעדער ווער עס שטאַרבט, געפינט זיך שוין אַ קרוב אָדער גלאַט אַ בעקאַנטער, וואָס נעהמט זיך פאַר איהם אָן און לאָזט נישט זוכה זיין מן ההפקר.

אויף דעם באָדען, צוליב דעם פאַקט, וואָס קיין יודישע מתים קומען נישט אין פּראָזעקטאָריום, האָט מען געמאַכט אַ „מתים-פראַגע“ פאַר יודען. יודען מוזען האָבען הפקר-מתים, ד. ה. יודען מוזען האָבען שכורים, „צירק-מענשען“ שלעפּערס און וואַגאַבונדען. זיי מוזען האָבען, אויב נישט קענען זיי נישט שטודירען קיין מעדיצין. אויף פרעמדע מתים טאָרען זיי נישט מאַכען די עקספּערימענטען.

די טענה איז באַריש, אָבער וואָס זאָל מען טון, אַז באַרישקייט גילט! קומט טאַקע אַלע יאָהר צו סקאַנדאַלען אויף דער אוניווערזיטעט. מען שלאָגט די לעבעדיגע, צוליב די טויטע. האָבען טאַקע יודען אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאָג אין סיים די רעגירונג זאָל רעגולירען די פראַגע און האָבען אויך אָנגעוויזען ווי אַזוי צו רעגולירען. אָבער די קאָמיסיע האָט דעם פאָרשלאַג אָפּגעוואָרפען.

די מתים-פראַגע בלייבט ווייטער אין איהר גאַנצער שאַרפקייט, זי איז אונשטערבליך.

ש. י. סטופּניצקי.

די פויליש-סאָוויעטישע שלום-קאָנפערענץ אין ריגע

די בעציהונג צווישען די דעלעגאַציעס.—יאָפּע דער מענש און דיפּלאָמאַט.— קוריאָזען צוליב דער שפּראַך-פראַגע אויף דער קאָנפערענץ

די טעג איז געוואָרן צ ע ה ן י אָ ה ר זינט אין ריגע איז אונטערגעשריבען געוואָרן דער פּויליש-סאָוויעטישער שלום-אָפּמאַך, וועלכער האָט געמאַכט אַ סוף צום קריג צווישען פוילען און רוסלאַנד. אין די ריגער בלעטער געפינען מיר אינטערעסאַנטע זכרונות פון די פערזאָנען, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין די אונטערהאַנדלונגען. דער ג. מיטגליד פון דער פוילישער דעלעגאַציע ה' לעאָן וואַשילעווסקי דערצעהלט פאָלגענדע פּרטים פון דער קאָנפערענץ.

די בעציהונגען צווישען די דעלעגאַציעס זענען געווען שטרענג אָפיציעלע. קיין שום פּריוואַטע בעציהונגען, קיין שום בעקענטשאַפט פון פּריוואַטע כאַראַקטער זענען צווישען די דעלעגאַטען נישט פאָרגעקומען.

די פוילישע דעלעגאַציע האָט פערנומען דעם האָטעל רוים, די סאָוויעטישע האָט געוואוינט אין פּעטערבורגער האָטעל. די דעלעגאַציעס זענען געווען ווי צוויי געשלאָסענע פיינדליכע לאַגערען, וועלכע האָבען נאָר ע"פ נוים געמוזט זיך טרעפען און זיצען ביי איין טיש. און צווישען ביידע דעלעגאַציעס זענען דאָך געווען מענשען, וואָס האָבען זיך אַמאָל גוט געקענט און זענען געווען אַפילו אין פריינדליכע בעציהונגען. ווען נאָכ'ן אונטערשרייבען דעם טראַקטאַט האָט די באָלשעוויסטישע דעלעגאַציע פאָרגעלעגט איינצואָרדנען אַ געמיינזאַמען באַנקעט, האָט די פוילישע דעלעגאַציע דערפון זיך אָפּגעזאָגט מיט'ן אויסרייד, אַז די דעלעגאַטען דאַרפען, וואָס שנעלער אַהיימפאָהרען. די אָפיציעלע בעגעגענישען פלעגען פאָרקומען אין הויז פון די טשאַרנאָגאַלאָווס, אויסער דעם דאָזיגען הויז זענען קיין שום בעציהונגען נישט געווען.

פון דער באָלשעוויסטישער דעלעגאַציע, דערצעהלט וואַשילעווסקי, האָט איין יאָפּע געמאַכט אַ גוטען איינדרוק. אַ זעהר אינטעליגענטער מענש, איז ער גלייכצייטיג געווען אַ זעהר געשיקטער דיפּלאָמאַט. אמת, אָפט האָט ער זיך נישט אָפּגעגעבען קיין דין וחשבון אין געוויסע פראַגען, דערפאַר אָבער האָט ער זיך זעהר שנעל אָריענטירט. אין זיינע רעדעס און אַרויסטרעטונגען פלעגט ער זיך ערלויבען אַריינצומישען הומאָר און פרעהליכקייט און דערמיט שאַפען אַ לייכטע אַטמאָספערע. זייענדיג אָבער אַ קרענקליכער און זעהר נערוועזישער מענש, פלעגט ער נישט שטענדיג זיך קאָנען בעהערשען און מיט זיין געהויבענער נערוועזישקייט פלעגט ער אַרויסגעבען די שווערע לאַגע פון די באָלשעוויקעס אין דעם אָדער יענעם מאָמענט. ווען עס פלעגען אָנקומען שלעכטע ידיעות וועגען דער לאַגע אויף די אינערליכע פראָנטען אין רוסלאַנד, האָט מען דאָס געקאָנט אַרויסלייענען פון יאָפּעס האַלטונג.

עס זענען אַרומגעגאַנגען קלאַנגען, אַז די דאָזיגע נערוועזישקייט איז גאָר אַ געמאַכטע, כדי אָפּצושלעפּען די אונטערהאַנדלונגען. אָבער דאָס איז נישט ריכטיג, יאָפּע איז ווירקליך געווען קראַנק. צו די זיצונגען פלעגט ער קומען אַ טויט-בלאַסער, ער פלעגט בעטען אָנצוהויבען די זיצונגען נישט פריהער פאַר 11 אַ זייגער, פערהיטענדיג זיך אויף זיין שלאָפלאָזיגקייט און מידקייט. אין דער ווירקליכקייט האָבען זיך די אונטערהאַנדלונגען פערצויגען צוליב דעם, וואָס די סאָוויעטישע דעלעגאַציע פלעגט זעהר אָפט זיך ווענדען קיין מאָסקווע נאָך אינסטרוקציעס וועגען פערשידענע פראַגען. ס'איז צווייפעלהאַפטיג, צי די באָלשעוויקעס האָבען אויסגעוואָלט פערצויגען די אונטערהאַנדלונגען, זיי זענען געווען פעראינטערעסירט אין אַ וואָס גיכערען שלום, ווייל אין דער צייט האָבען זיי געהאַט צו קעמפען אויף אַ ריי פראָנטען אין דעם לאַנד גופא, גראָד דעמאָלט איז פאָרגעקומען דער שווערער און געפעהרליכער אויפשטאַנד פון די מאַטראָסען אין קראָנשטאַט.

יעדער פון די צדדים איז ביי די אונטערהאַנדלונגען אַרויסגעטראָטען אין זיין שפּראַך און דאַן זענען די רעדעס איבערגעזעצט געוואָרען. אָבער דאָס איז געווען בלויז אין אָנהויב. מיט דער צייט האָט דער פאָרזיצער פון דער פוילישער דעלעגאַציע דאַמבסקי זיך אַזוי צוגעוואוינט צו דער רוסישער שפּראַך און יאָפּע צו דער פוילישער, אַז די איבערזעצונגען זענען געוואָרען איבעריג. אָבער אין די פאַלען, ווען יאָפּע האָט נישט געוואָלט אויפן אָרט ענטפערן, ווען ער האָט פריהער געוואָלט דורכטראַכטען דעם ענטפער, פלעגט ער בעטען, מען זאָל די פוילישע רעדעס איבערזעצען.

די פראַגע וועגען דער שפּראַך אויף דער קאָנפערענץ האָט געבראַכט עטליכע קוריאָזען. אין דער סאָוויעטישער דעלעגאַציע זענען געוועזן אייניגע פוילישע קאָמוניסטען, וועלכע האָבען נישט גאַנץ גלאַטיג גערעדט רוסיש און פערקעהרט, פיל מיטגלידער פון דער פוילישער דעלעגאַציע, וועלכע האָבען פריהער געהאַט פערבראַכט אין רוסלאַנד, האָבען אויסגעצייכענט גערעדט רוסיש. צוליב דעם טאַקע האָט יאָפּע נאָך איין אַרויסטריט פון דעם פוילישען קאָמוניסט לעשטשינסקי, זיך אויסגעדריקט: „אייערע דעלעגאַטען רעדען בעסער רוסיש, ווי אונזערע“. דערפאַר האָט איינער פון די סאָוויעטישע דעלעגאַטען, דער פּאָלאַק פּירשטענבערג-האַנעצקי זיך געהאַט אַרויסגעבאַסט: „איך בין אַ בעסערער פוילישער בירגער און פּאַטריאָט ווי איהר“. אַלע האָבען זיך צו לאַכט און וואַשילעווסקי האָט אין שפּאַס פאָרגעלעגט די דאָזיגע ערקלערונג אַריינצונעהמען אין פּראָטאָקאָל.

וואַשילעווסקי דערצעהלט נאָך אַ קוריאָז. ביי דער קאָנפערענץ איז געוועזן זעהר אַ וויכטיגע קאָמיסיע, די פּאָליטיש-יורידישע. איהר פאָרזיצער פון דער פוילישער זייט איז געוועזן לאַכאַוויטש. און פון דער סאָוויעטישער זייט פירשטענבערג-האַנעצקי. אַ חוץ דעם זענען פון דער סאָוויעטישער זייט אַריין אין דער קאָמיסיע: לעשטשינסקי פון וואַרשאַ, היבשמאַן פון ביאַליסטאָק, לאַרענץ פון לאָדז און נאָך עמיצער, אָבער קיין איין רוס איז אין דער קאָמיסיע נישט געוועזן.

ווען מען האָט ענדגילטיג רעדאַגירט דעם טעקסט פון דעם אָפּמאַך אין דריי שפּראַכען: פּויליש, רוסיש און אוקראַאיניש, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז צווישען די אוקראַאינישע סאָוויעטישע דעלעגאַטען איז נישטאָ קיין איינער, וועלכער זאָל קענען אוקראַאיניש. מ'האָט געמוזט אָפּזוכען עפּעס איינעם, וואָס האָט קוים מיט צרות דעם טעקסט איבערגעזעצט אויף אוקראַאיניש.

א נאַכט-אָנפאַל איבער אַ שטאָט

אַ בילד פון דעם ווי אַזוי עס וועט אויסזעהן דער קריג פון דער צוקונפט

אויף דער טעמע, דער קריג פון דער צוקונפט, די מאָדערנע מלחמה זענען ש'ין אָנגעשריבען נישט ווייניג ש'עקליכע ראָמאַנען און אַרטיקלען. אַ טייל פון די מחברים גיבען פולע פרייהייט זייער פאַנטאַזיע און נישט רעכענענדיג זיך מיט די רעאַלע בעדינגונגען, מאָלען זיי גרויזאַמע בילדער פון דעם צוקונפטיגען קריג. אַנדערע האַלטען זיך אָפּ פון לאָזען זיך אין געביט פון ריינער פאַנטאַזיע און בעש'רייבען דעם קריג אין בעדינגונגען פון אַנווענדען נאָר די מיטלען, וואָס עקזיסטירען ש'ין פאַקטיש. נאָר אויך אָט די מחברים שטרעבענדיג אָנצוּוואַרפען וואָס מעהר ש'רעק, טראָגען אַריין נישט ווייניג פאַנטאַסטיש'קייטען אין זייערע בעשרייבונגען. די גענויע בעש'רייבונג דערשיטערט דעם לעזער און ווירקט אויף זיין פאַנטאַזיע. אָט די אַלע מחברים ש'רייבען וועגען קריג, האַבענדיג וועגען איהם אַ גאַנץ נעפּעלהאַפטע פאָרשטעלונג. זיי האָבען אָבער דערביי אַ געוויסען פערדינסט, ווייל זיי שאַפען ביים לעזער אַ ש'רעק פאַר דעם קומענדיגען קריג.

ווי אַזוי אָבער וואָלט זיך פאָרגעשטעלט דער קריג פון דער געגענוואַרט, ווען מען בעש'רייבט איהם אָהן פאַנטאַזיעס, נאָר מיט ריין רעאַליסטישע פאַרבען און אָהן פּעסימיסטישע טענדענצען? ווי אַזוי וואָלט אויסגעזעהן דער קריג, ווען עס בעש'רייבט איהם נישט אַ ראָמאַניסט מיט אַן'אונפערגעטוואָרטליכער פאַנטאַזיע, נאָר אַ ספּעציאַליסט פון קריגס-ווענזען, וועלכער וואָלט זיך געשטיצט בלויז אויף פאַקטישע מצב פון דער קריגס-וויסענשאַפט פון אונזער צייט? אויך אין דעם פאַל וואָלט די מלחמה זיך געקאָנט פאָרשטעלען בלויז אין אַ גרויזאַמען געשטאַלט, וואָס איז מסוגל אָפּצוקיהלען דעם קריגערישען ברען ביי די יוגענד, וואָס רייסט זיך אין קאַמף און ביי די עלטערע, וואָס בעש'יצען די יוגענד אויף די קריגערישע העלדישקייטען. דער אמת וועגען קריג איז נישט ווייניגער ש'עקליך ווי די סאַמע אויפגעפּענטסטע פאַנטאַזיע. און אָט ווי אַזוי עס וואָלט זיך פאָרגעשטעלט דער מאָדערנער קריג, געשילדערט אויפ'ן סמך פון דער פאַקטישער לאַגע פון דער מאָדערנער קריגס-קונסט.

* * *

דער קריג הויבט זיך אָן פלוצים. דאָס הייסט די קריגס-פיהרענדיגע צדדים וועלען זיך צוגרייטען צו איהם אין דער צייט, ווען די דיפּלאָמאַטיש'ע אונטערהאַנדלונגען וועלען זיך האַלטען אין איין פערשאַרפען, אָבער קיינער פון די צדדים וועט דעם אַנדערען פריהער נישט אָנקינדיגען דעם קריג. ערקלערען קריג איז איבערהויפּט נישט אָנגענומען. פון יאָהר 1700 איז ביי 128 מלחמות, וואָס זענען פאַר דער צייט פאָרגעקומען, 105 פאַלען קיין קריגס-ערקלערונג נישט געווען און בלויז אין 15 פאַלען איז געמאַכט געוואָרען אָט דער דאָזיגער ריטערליכער זשעסט, וועלכער איז פון פּראַקטישען שטאַנדפּונקט זעהר שעדליך פאַר דעם אָנפאַלענדיגען צד, ביי די איצטיגע בעדינגונגען איז צו ערקלערען קריג מכּוש אַן'אומזין: ווער עס וועט וועלען צוליב אינטערנאַציאָנאַלער העפליכקייט, אָדער כדי אויסצופיהרען עפּעס אַ פאָרמאַליטעט פערלירען אַזאַ מין אטוט אין שפּיל, ווי אַן'אונערוואַרטעטער לופט-אָנפאַל?

עס איז קלאָר, אַז נישט וואַרטענדיג אויף דעם איבערייס פון די דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען וועט דער מעהר אַקטיווער צד, וואַרפען אין אַ פינסטערער נאַכט אויף זיין שונא זיינע באָמבען-עסקאַדרילעס, אויב די הויפּט שטאָט פון דעם שונא איז ווייט פון די אַוויאַציע-באַזען פון דעם אָנפאַלער נישט מעהר ווי 300—400 קילאָמעטער, וועט זי זיין דער אָביעקט פון דעם אָנפאַל: אויב זי איז אָפּגעטיילט מיט אַ ברייטער סטראַטעגישער פּאַס, וועט אַטאַקירט ווערען דער גרויסער אינדוסטריעלער און אַדמיניסטראַטיווער צענטער, וועלכער ליגט אין דער אָנגעוויזענער זאָנע פון אָנגריף. אין דעם אָנפאַל וועלען נישט אָנטיילנעהמען קיין הונדערטער עראָפּלאַנען (די אַרמייען קאָנען נאָך נישט מאַנעווירען מיט גאָר גרויסע עסקאַדרעס פון עראָפּלאַנען) אָבער עטליכע צעהנדליג באָמבען-וואַרפער, איינגעטיילט אין פיר-פינף גרופּעס, ווייט איינע פון דער אַנדערער אויף אַ שטונדע פון אַ 15 מינוט פליהען, וועלען דעם אָנגריף דורכפיהרען. די שטאָט וועלען זיי געפינען לויט די פייערען איהרע און די שטיינאַוויזשאַקציע וועט ש'ין בעצייטענס וואָרענען דערפאַר, אַז אין די וויכטיגסטע ערטער פון דער שטאָט זאָלען געגעבען ווערען געהעריגע סיגנאַלען דורך מעכטיגע פייערדיגע רעקלאַמעס אויף הויכע געביידעס פון דער שטאָט. די עסקאַדרילעס, וועלכע וועלען פליהען זעהר הויך, וועלען זיך ש'נעל אַראָפּלאָזען איבער דער דער'אַנטענדער שטאָט, דער גערויש פון די מאָטאָרען וועלען הערען בלויז אַ פּאָר צופעליגע מענשען, וואָס וועלען זיך גראָד נאָך געפינען דערמאָלט אין דער גאַס. איידער זיי וועלען זיך אַרומזעהען, וואָס דאָ קומט פאָר, וועט שוין דער טויט העריש'ן איבער די גאַסען. דער טויט וועט קריכען איבער די גאַסען שוילערהייט און אונבעמערקט, ווייל די גאַז-באָמבעס וועלען אויפרייסען כמעט אָהן וועלכען עס איז גערויש. די גאַזען וועלען אַריינדרינגען דורך די פערמאַכטע פענסטער און טירען, דערשטיקענדיג. סיי די איינוואוינער פון די קעלערען, סיי די וואָס וואוינען אין די אויבערשטע שטאָקען. אין עטליכע מינוט אַרום וועלען אָנגענומען ווערען אַלע מיטלען וואָס זענען פאַראויסגעזעהן אין פאַלען פון לופט-פערטיידיגונג: די פאַבריקסירענעס און די קירכען-גלאָקען וועלען אויפוועקען די איינוואוינער, און די וואָס וועלען שלאָפען זעהר שטאַרק וועלען אויפגעוועקט ווערען דורך די טעלעפאָנען. די עלעקטרישע סטאַנציע וועט אויסשאַלטען דאָס ליכט און צום שרעק פון די איינוואוינער וועט די שטאָט איינגעוויקלט ווערען אין אַ טיפער פינסטערניש. אויפ'ן הימעל וועט זיך בעווייזען דאָס ליכט פון די פּראָזשעקטאָרען און ספּעציעלע ... סען וועלען עפענען אַ זינלאָז פייער איבער דעם שונא, וועלכען מען זעהט נישט, און פערגרעסערענדיג דערמיט נאָך מעהר די ש'רעק און די פּאַניק. די פייערלעש'ער מיט זייערע עטליכע גאַז-מאַסקעס וועלען זיך אַ וואַרף טון ראַטעווען די פערגיפטעטע. דאָס מיליטער וועט זיך העלדיש לאָזען אין נעפּעל אַריין, כדי אַרויסצוראַטעווען פון פערסמטען שטח די איינוואוינער און אָוועקטראָגען די געליטענע.

די איינוואוינער וועלען האַלב-נאַקעטע און דער שטיקעט זיך לאָזען ענטלויפען פון דער שטאָט. און וועלען אַריינטראָגען אַ ש'רעקליכע פּאַניק אין די קוואַרטאַלען, וועלכע זענען נאָך נישט אַרומגענומען פון דעם גאַז. צעהנדליגער טויזענטער מענשען וועלען זיך וואַרפען צו די וואָקזאַלען, וועלען זיך אַרויפזעצען אויף די דעכער פון די שנעל אָפּגעהענדיגע צוגען אויף די בופערען און הונדערטער וועלען אַרונטערפאַלען אונטער די רעדער אין מאָמענט, ווען זיי וועלען זיך האַלטען ש'ין אויפ'ן אויף וועג גערעטעוועט צו ווערען. צעהנדליגער טויזענטער אויטאָמאָבילען וועלען ווי די משוגעים אַרומלויפען איבער די גאַסען, איבערקעהרען די מענשען און מענשען וועלען הרגענען איינער דעם אַנדערען, כדי צו פערכאַפּען אַן'אויטאָמאָביל. די פּאַניק וועט ווערען נאָך גרעסער, אויב די לעצטע עסקאַדרילע פון די פיינדליכע עראָפּלאַנען וועלען צוליב גרעסערען עפעקט אַראָפּוואַרפען עטליכע פונקען-באָמבעס, פון וועלכע עס וועלען איינפאַלען הייזער און קירכעס...

דער באַגינען וועט געפינען די שטאָט אַ האַלב לעדיגע, אויף די גאַסען וועלען זיך וואַלגערען טויזענטער טויטע קערפּערס, קרבנות פון גאַז און פון פּאַניק. די מיליטערישע קאָמענדעס וועלען זיך בעהמען אַפּריינגען די געטראָפענע ריינגען פון דער שטאָט. די מאַכט וועט זיך בעמיהען די בעפעלקערונג צו בערוהיגען, אָבער דאָס לעבען וועט זיך אָפּשטעלען, ווייל פון דער שטאָט וועלען ענטלויפען אַ סך בעאַמטע, אַרבייטער און הענדלער. צו אָוונט צו וועט זיך די שטאָט ערשט אַ ביסעל בערוהיגען. אַ סך וועלען זיך אומקעהרען אין זייערע הייזער, אָבער קיינער וועט זיך נישט לעגען שלאָפען. מיט טויזענטער אויגען וועט זיך די פינסטערע שטאָט אייגהערען, צי ווישען נישט די פּראָפּעלערס, וואָס זאָגען אָן דעם טויט.

חבר זלמן

ערצעהלונג פון רחל האלטער

(סוף).

פונקט צו זיין קינד'ס ערשטען געבורטס־טאג, וואס איז אויסגעפאלען סוף־זומער, האט א קאלט־בייזער צוג־ווינד, דורך אנ'אפען פענסטער זיך אריינ געקריגען אין זיין שטוב, פערקיהלט זיין איינציג עופה'לע, אויף וועלכען די הויט האט גערעדט, זיין פרייד, וואס דאס חתונה האבען האט איהם פער־שאפט און אין א פאר וואכען ארום, האט א טרו־קענער הוסט עס דערשטיקט. דער דרייסטער אומ־גערעכטער „טראר" פון טויט לגבי איהם, האט אזוי שטארק אויף איהם געווירקט, אז ער האט דעם גאנצען חודש אי זקאפ פערלוירען, ער האט שוין נישט מקפיד געווען, אז זיין שטוב זאל זיך צופאס־סען צו זיינע פרידענקערישע אנשויאונגען, ער איז געווארען צו אלעם גלייכגילטיג און שיער נישט ציניש. די האלב־פערמרהשחורהט געווארענע פרוי זיינע, אונטער דער השפעה פון פרומע שכנעס, גבאיטעס, האט אנגעהויבען יעדען פרייטאג־צובאכט ליכט־צינדען, און אנדערע ווייבערישע מצוות אפהי טען. ער האט איהר נישט געשטערט, נישט אקעגענ־געשטעלט זיך, באכמעהר, ער אליין, ס'האט געהיי סען, אז ער וויל זיך נישט איינרייסען מיט מענ־שען, איז צוויי מאל טעגליך געגאנגען אין שניי־דער שוהל'עכעל „אהבת רעים" קדיש זאגן.

ביסלעכווייז איז ער אינגאנצען פערבאלעבאַ־טיש געווארען, פערגעסען אין דער פערגאנגענהייט און אנדערש אנגעהויבען צו קוקען אויפ'ן לעבען. אין ווערקשטעל, וואו ער האט א לאנגע צייט זיך נאך געהאלטען ביי די חבר'ישע פרינציפען, האט ער אויך אנגעהויבען זיך צו ענדערען: דעם פריש־צוגענומענעם געזעלען האט ער געלאזט ארבייטען 12 שעה אין מעת לעת, געדריקט איהם דעם לוין, משווה געווארען אויף אקארד און בעצאהלט אויף דער וואך און אזוי ווייטער. צו זיינע בעקאנטע סוחרים, בעלי־בתים, סתם רייכע מענשען, וועלכע ער האט אמאל געהאסט פאר זייער בורזשוי־אנגע־הערינקייט, האט ער גענומען זיך אונטערחנפענען, אונטערלעקען, ביי יעדע בעגעגניש, א ברייטען „גוט מארגען" און „גוט אוונד" געזאגט, פון צייט־צו־צייט האט ער נדבות אויף א דבר־טוב געגעבען, מען זאל פון איהם רעדען אין שטעטעל און נישט אויפצורעגען די פערשידענע פארטיי־אינסטיטוציעס האט ער אויך זיי געשטיצט. זלמנ'ס קאנצעפציע: זיך אויסלעבען צווישען דער אלטער און בייער סבי־בה, האט זיך געענדיגט דערמיט, וואס ער האט ביידע פערשפילט, נישט די און נישט יענע געהאט, ער איז פעראייגזאמט געווארען. אין די לאנגע ווינ־טער־נעכט, שטעהענדיג ביים צושניידי־טיש מיט אנ'־איבערגעלייגטער מעטער־מאס איבער די פלייצעס, האט ער אינמיטען צושניידען דעם בעקריידטען שטאף ערנסט געטראכט וועגען איבערווארפען זיך און קאנצענטרירען אין איין לאגער.

שוין לאנג האט מען אין שולעכל „אהבת־רעים", וואו ער דאוונט, איהם פארגעלעגט, ר'זאל גבאי ראשון ווערען. ער האט עס נישט אנגענומען. כאטש ער האט גערן געוואלט האבען עפעס א גע־סובכן, א שוויק, א רודער, א שאקעל מיט דער קהלה'שער פושקע, נאך וועלכען ס'האט זיך איהם ממש פערבענקט. מיט אייזערנע צוואנגען האט ער זיך צוריקגעהאלטען, נישט געוואלט עס אננעהמען, ער האט זיך געפיהלט עפעס נישט בעקוועהם אנ־צופיהרען מיט עלטערע יודען, וואס קאנען אגב זיין סאטע, ושבית פאסט אזא כבוד פאר "א שיינעם יוד", נישט פאר א פראגרעסיווען מענש ווי ער איז.

בעשעפעניש'ן, האט ער נישט געוואוסט, וואס מיט זיי צוטון. ער האט נישט געהאט אויף וואס זיי צו פערווענדען. (אין שטוב איז קיין צייטונג און בוך נישט געווען. און דאס ווייב איז געזעסען ביי א שכנטע און געמאטעלט). עס האט איהם באנג געטון, וואס ער האט פאר גארנישט און פארווי־דער נישט איבערגעריסען מיט דער פארטיי און בע־דויערט, וואס מיט זיין גלייכגילטיג־קאלטע בע־ציהונג, תירוצים און אפשלעפעניש, האט ער פער־יאגט דעם פרייוויליגען פארטיי־אינקאסענט, א טריי־ער זעלנער, וואס האט איהם עטליכע מאל געמאנט, מיטגלידס־שטייער, געקומען צו איהם אין שטוב אריין, אפגעריסען די טיהרען, ביז עס איז איהם נמאס ומאוס געווארען מאנענדיג. ווען ער וואלט געווען בלויז מיט דעם לעצטען געבונדען צו דער פארטיי (א שטאפעל העכער פון א געוויינליכען סימפאטיקער) וואלטען די חברים צו איהם געקומען און געזאגט אויב נישט פאליטיש זאל ער לכל הפחות א פאר שעהן אין דער וואך קולטורעל לייס־טען פאר דער ארגאניזאציע, אנטיילנעהמען אין אוונד־קורסען, קרייזען, (ער איז דאך אמאל געווען דער גאנצער קולטור־טרעגער) ער וואלט מיט דעם אונטערגעוואקסענעם דור געלערענט א ביסעל מענ־דעליך, א שטיקעל ראזענפעלד, אריינגעבראקט פרצ'ן שלום־עליכמ'ן, וועלכער ער געדענקט נאך פון אויסע ווייניג, און דאס וואלט א ביסעל אינטערעסאנטער געמאכט זיין מאנאטאן לעבען.

כאטש ער האט געהאט א פרינציפ, נישט אומ־צוקעהרען זיך דארט פון וואנען ר'איז איינמאל אוועק, איז ער פארט אין א פראסטען פארנאכט על־פי צופאל פערבייגעגאנגען דעם העל־בעלויכטע־נעם פארטיי־לאקאל, אריינגעגאנגען און דאן האט פאסירט א קלייניגקייט, וואס האט געווירקט אויף זיין ווייטערדיגע אריענטאציע: א יונגער „מאירקע", נאך ס'מאל נישט קיין געקראצטער אויף די באקען, האט איהם אהן א פארטיי־קארט נישט געלאזט זיין אין יענער שטוב, וואו ר'האט זיך אמאל אויסגע לעבט. זלמן מאנדעלבוים האט זיך מיט דעם יוגענד־ליכען חבר נישט געשטעלט, ער האט נישט גע־וואלט פאר איהם אויסרעכענען זיין יחוס, ווער ער איז, וואס ס'ארע פערדינסטען ער האט פאר דער אר־גאניזאציע, אלס איינער פון איהרע סאטעס, וואס האבען זי שווער אויסגעהאדעוועט. ס'האט איהם נישט געפאסט זיך איינצובעטען, איבריגענס האט ער געפיהלט, אז יענער וועט זיין שפראך סיי־ווי נישט פערשטעהן, א ווייטער מהלך פון מיילען איז היינט צווישען איהם און די חברים, פון וועלכע ר'האט זיך איינציגווייז אפגערוקט, זיי זענען ווייטער געגאנגען און ער איז געבליבען היגנ־שטעד־ליג, ער איז אלט געווארען. איינגעפונענדיג, אז צווי שען איהם און די עלטערע שניידערס מיט די פער־טאבאקטע וואנסעס איז שוין קיין גרויסע מחיצה נישטא, האט ער זיך דעצידירט צו א 'וויכטיגען שריט: דעם נאהענסטען שבת אינדערפריה, נאכ'ן אפדאווענען מוסף אין שולעכל „אהבת רעים" האט ער דעם לעצטען טריט געמאכט: ער האט אנגענו־מען דעם מאנדאט פון גבאי ראשון...

היינט און פאלג. טעג
דראמע פון שעהנער און ער־האבענער ליבע!
צווישען מלחמה־שטורם, צווישן הינטער־ליכט און פערראט פון פריינד וועבט זיך א שעהנע געשיכטע: העלדענטאט, דרייסטקייט און גרויסע ליבע פון א יונגען אפיציר מיט'ן נאמען
„פארוטשניק ארמאנד"
די הויפט־ראלען קרעאירען:
RAMON NOVARRO
העלד פון „בן־הור" און „פאגאניז"
זינגט אין דעם פילם שטימונגס־לידער, סענטימענטאלע און ליבעס־לידער, און די רייצענדע פארטנערקע
DOROTHA JORDON
אויסערן פראגראם: קלאנג־צוגאבע און לאנד־אקטואליטעטען
אנהויב אין געוועהנליכע טעג 4.30 נאכמיטאג
שבת, זונטאג און יום־טוב 12.30 בייטאג
פאפולערע פרייזן.

אנ'אפפערע מיט אידישע פילם
ארעסטירט דעם אמעריקאנער פאר־שטעהער פון דעם „יודעא־פילם"

וואַרשא, 19. (טעלעפאניש פון אונזער קאַ־רעספאנדענט) דער פארשטעהער פון אמעריקאנער „יודעא־פילם" מאָריס גאלדמאן האט געבראכט אין ווארשא א יודישען פילם, וועלכען ער האט פער־קויפט צו א געוויסען מאקסימיליאן יאסקעל פאר 2 טויזענד דאלאר. עס האט זיך אבער אפגעזוכט א צווייטער קונה אויפ'ן בילד, צו וועלכען גאלדמאן האט אויך פערקויפט דאס זעלבע בילד. דאן האט דער בע'עולה'שער יאסקעל בעקומען א פעראָרדנונג פון פראקוראר צו ארעסטירען דעם אמעריקאנער בלאפער...

יענער האט זיך אבער געקליבען בעצייטענס אפצופאהרען פון ווארשא, און מ'האט איהם ארעסט־טירט אויף דער באהן, ווען ער האט זיך געקליבען ארויסצופאהרען קיין רומעניען. ער איז געזעסען א גאנצע נאכט ארעסטירט, און ערשט היינט אינ־דערפריה האט איהם דער אויספארשונגס־ריכטער בעפרייט, פערהאלטענדיג זיין אמעריקאנער פאס, ער זאל נישט קענען פערלאזען ווארשא.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע", נארוטאוויטשא 20
לייטונג: א. בעזמאן.
גאסטשפילען פון די בעריהמטע ארטיסטען
פראניע ווינטער און שלמה קוטנער
היינט, זונטאג, דעם 22-טען, 9 אוונד, מאנטאג, דעם 23-טען ד.ח. 9 אוונד
פרעמיערע! צום ערשטען מאל אין לאנד! פרעמיערע!
די סענסאציאנעלע פיעסע אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון א. לעסער
„אויפ'ן עהרליכען וועג"
אין די הויפט־ראלען: „אסתר"—פ. ווינטער; „חאצקעל"—ש. קוטנער. רעזשי: ש. קוטנער.
שפאנענדע בילדער פון דער פיעסע:
1) די אמת'ע ליבע פון א גנב; 2) דער גנב רייסט זיך צום עהרליכען לעבען;
3) 19 יאהר תפיסה פאר פרעמדע זינד; 4) דאס קינד קריגט א געזעצליכען נאמען.
אין די פארשטעלונגען בעטייליגען זיך: פרויען: פ. ווינטער, ל. ראזענבערג, ר. לובארטאוו־סקא נ. סיבירצעווא, ג. וויינשטאק. מענער: ש. קוטנער, ד. האמבורגער, נ. רייכענבערג, ש. בליאכער, א. בלאט, ק. גוטמאן. דיריגענט: לעאן זעלמאן.
אין פארבערייטונג: „דארפישע ליבע" שראנער־אפערעטע „אייביגע נאראנים"
בילעטען שוין צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.
אוונד־פרייזען: פון 1 ביז 3 זל.; נאכמיטאג־פרייזען: פון 80 גר. ביז 2.50

!!אויף זינדיגע וועגען

48 (סענסאציאנעל־ערא͏טישער ראמאן פון לאדזער לעבען

יאקוב'ן האט מען ארויסגעפיה... ...עהרהער־צימער צוריק אין ארעסט אריין, ערשט איצט האט יאקוב דערפיהלט ווי ערנסט זיין לאגע איז, ווי אונ־בעהאלפען ער איז און די פאלגען וואס קענען קו־מען אויב ער ווייטער שווייגען. צו רעדען האט ער אבער ביי זיך בשום אופן נישט געקענט פועלן. זיין איינציגע טרייסט און האפנונג איז איצט געווען — ראמא, ער איז געווען זיכער, אז זי וועט נישט שווייגען. זי וועט טון אלץ, כדי צו בעווייזען זיין אונשולד און איהם בעפרייען.

ראמא איז דאך א חוץ זייער אלטער פריינד־שאפט געווען פאר איהם און ער פאר איהר שוין גאר עפעס אנדערש. זיי זענען דאך שוין געווען בעהאפטען אין אנ'אייביגען בונד, וועלכען קיינער איז נישט געווען אין דער מעגליכקייט צו צורייסען.

מיט אזעלכע געדאנקען איז יאקוב געגאנגען אין ארעסט. טרויעריג איז איהם געווען אויפ'ן הארצען און אויף דער נשמה.

פלוצלונג האט יאקוב זיך אפגעשטעלט, אויף דער טרעפ האט מען ארויפגעפיהרט צום פערהער מאניען. יאקוב האט גארנישט געטראכט וועגען איהר, ערשט איצט ווען ער האט זי דערזעהען האט ער זיך אפגעגעבען א חשבון פון דעם, אז ער האט מאניען אריינגעשלעפט אין דעם נעץ, דאס הארץ איז איהם פערקלעמט געווארען פאר ווערטאג, ער וואלט געוואלט איבערטראגען די גרעסטע יסורים, כדי מאניע זאל בעפרייט ווערען.

מאניע האט אויך אין דעם אויגענבליק בע־מערקט יאקוב'ן, ביידע האבען זיך אנגעקוקט מיט א בליק פון אונענדליכען רחמנות־געפיהל, פון אונענדליכען צער, און פיין, פון אונענדליכע ליבע.

— וואס וועט איצט זיין מיט מאניען? האט יאקוב זיך געטראכט, ווער וועט זיך אויף איהר אומקוקען? דאס מיידעל, וועלכע איז געווען די ערשטע בן אין זיין אומעטיגען לעבען, דער ער־שטער שטראהל אין זיין פינסטערער פערגאנגענ־הייט, די, וועלכע ער האט געהאלטען פאר זיין גליק, פאר זיין רוהה — וואס וועט איצט זיין מיט איהר, ווען ער וועט נישט זיין. נישט [illegible]דערש, ווי מאניען וועט אויסקומען צו געהען צוריק אין גאס אריין, צוריק אין הייזעל אריין, צוריק צו דער אונטערוועלט, צוריק צו דער אויסגעלאסענ־קייט, צוריק צו איהר אלטען לעבען. זיין צוקונפט איז איהם אין איצטיגען מאמענט נישט אנגעגאנ־גען, נאר א שוידער איז איהם אדורך, ווייל ער האט איצט געטראכט וועגען מאניען.

מאניע איז שוין פאר איהם נישט געווען קיין פרעמדע, הגם ער האט פערשטאנען, אז זיין ליבעס־בעציהונג צווישען איהם און מאניען מוז זיך איצט ענדערען צוליב ראמען, האט ער אבער נישט גע־קענט צולאזען צום געדאנק, אז מאניע זאל בליי־בען אליין, צוריקגעהן צו חרפה און שאנד.

מאניע איז איהם געווען טיף איינגעבאקען אין זיין הארץ. ער האט אליין נישט געוואוסט פארוואס, אבער באלד ביי זיין ערשטער בעגע־געניש מיט איהר, האט איהם עפיס געצויגען צו איהר, עפיס האט ער געפיהלט אזא נאהענטקייט צו איהר, עפיס אזוי ווי דאס וואלט געווען איי גען בלוט און פלייש, ווען ער האט זיך נעהנטער מיט איהר בעקענט, האט ער זיך איבערצייגט, אז זייערע כאראקטערען האבען בשותפות'דיגע שטרי כען, מאנכעס מאל האט ער זיך געשעהמט פאר זיך אליין ער האט קיינעם וועגען דעם נישט דער־צעהלט, נאר איהם האט זיך אויסגעדוכט, אז אפי־פו לויט'ן אויסזעהן זענען זיי עהנליך צו זיך.

מיט אזעלכע געדאנקען איז יאקוב אריינגע־גאנגען אין דער ארעסט־קאמער, וועלכע איז גע־ווען פול מיט פערשידענע פערברעכער, מאניע איז אין דעם אויגענבליק אריינגעפיהרט געווארען אין פערהער־צימער. דער אויספארשונגס־ריכטער האט זי שטרענג אנגעקוקט און געזאגט:

מיר האבען פאר אייך גאר איין פראגע, אויף וועלכער איהר דארפט אונז ענטפערען, אבער זייט וויסען, אז אונז איז אלץ איינס, צי איהר וועט זאגען דעם אמת אדער נישט, ווייל דעם אמת האט שוין געזאגט דער שאפער יאקוב ראטמאן און מיר ווייסען שוין אלץ, אויב אבער איהר וועט נישט זאגען דעם אמת, וועט איהר זיך אייער לאגע פיל פערערגערען. אלזא קורץ און שארף. מיר ווילען וויסען ווער ס'האט אייך פערוואונדעט מיט א רע־וואלווער אין האנד.

מאניע האט געמאכט דעם אנשטעל, אז זי טראכט נאך א ווייל און דאן האט זי מיט א פעסטער שטימע געזאגט:

— איך האב בעשלאסען צו זאגען אייך דעם גאנצען אמת און גארנישט פערלייקענען. מיר האט פערוואונדעט דער אינזשיניער מערטענס, וועלכען מ'האט היינט ערמארדעט.

אלע דריי: די קאמיסארען דאבסקי און לע־ווארטאוויטש און דער אויספארשונגס־ריכטער לוס־קא זענען אויפגעשפרונגען פון זייערע ערטער, ריכטער לוסקא האט אנגענומען מאניען ביי דער האנד און זי אוועקגעזעצט אויפ'ן שטוהל, מאניע איז געווען בלאס ווי קאלך און איבגאנצען גע־ציטערט.

— בערוהיגט אייך פריילין, האט דער אויס־פארשונגס־ריכטער געזאגט, איהר זענט זעהר פער־וונפטיג און דאס געפעלט מיר, איהר זענט א מענש מיט כאראקטער און איך וויל וויסען ווי אייך צו בעהאנדלען.

לוסקא האט געלאזט מאניען קומען צו זיך און זי אליין בערוהיגט מיט פערשידענע גוטע רייד־לעך נאך א קורצער פויזע האט ער געפרעגט:

— זאגט אונז פריילין, ביי וואס פארא אומ־שטענדען האט מארטענס געשאסען אין אייך?

— ער האט זיך געטשעפעט צו מיר און איך האב איהם נישט געוואלט קענען, ער איז אבער נישט אפגעטראטען פון מיר, ביז ער האט מיך איינמאל אזוי דערביידערט, אז איך האב איהם דערלאנגט א פאטש, דעמאלס האט ער זיך אזוי אויפגעקאכט, אז ער האט ארויסגעכאפט זיין רע־וואלווער און צו מיר געשאסען.

— און דעמאלס, האט דער אויספארשונגס־ריכטער לוסקא ווייטער פארטגעזעצט מאניעס ער־צעהלונג, איז אריינגעקומען יאקוב ראטמאן, זיך געווארפען שלאגען מיט מערטענס'ן און פון איהם ארויסגענומען דעם רעוואלווער פון האנד.

— יא, אזוי איז געווען, האט מאניע געזאגט.

לוסקא האט מיט טריומף געקוקט אויף דאב־סקי און לעווארטאוויטשען, אזוי ווי ער וואלט געזאגט:

— זעהט וואס ס'קען אנ'אלטער פוקס. איך האב באלד פערשטאנען וואס ווייטער איז געווען.

— אלזא דאס איז געווען דער אינצידענט וואס יאקוב האט געהאט מיט מערטענס'ן, האט לוסקא מיט א שמייכעל געזאגט:

— אויסגעצייכענט, פריילין, אזוי האט גע־דארפט האנדלען א דזשענטעלמען, זיכער האט ער אייך געדארפט שיצען, אבער וואס איז ווייטער געווען?

— מיינע נערוועו ערלויבען נישט, אז איך זאל גענוי אלץ דערצעהלען פרעגט מיט כ...גען און איך וועל אויף אלץ ענטפערען.

גוט, אויסגעצייכענט, האט לוסקא געזאגט, אויס געצייכענט מיר וועלען פרעגען און זיך בעמיהען אפצושוינען אייערע נערוועז.

— איהר זענט אלזא זעהר בייז געווען אויף מערטענס'ן צוליב זיין טאט, נישט אמת?

— יא, איך בין אויף איהם זעהר בייז געווען.

— און איהר האט געזוכט אן איהם בנקמה צו נעהמען.

— יא, איך האב געזוכט אן איהם בנקמה צו נעהמען, האט מאניע מעכאניש געענטפערט.

— און וואס האט די נקמה געדארפט בעשטעהן.

— ס'איז מיר נישט געווען קיין אונטערשיד, איך האב געמוזט אנלערנען דעם ברוטאל, ער האט דאך מיך געוואלט דערשיסען, ס'האט דאך גע־קענט זיין מעגליך, אז די קויל זאל טרעפען אין הארצען אדער אין קאפ און איך זאל פאלען א טויטע.

פערשטענדליך, פערשטענדליך, האט לוסקא בא־זאגט.

(המשך קומט).

די פרייד און וועהטאָג
בערלין איז זיך משמח מיט טשאַרלי טשאַפּלין

פון ה. בראַד.

מזל־טוב! בערלין האָט זוכה געווען צו כבוד און גדולה: טשאַרלי טשאַפּלין אַליין, דער גאון פון לאַכען, האָט אַריינגעצויגען דורך איהרע טויערען. דער עולם האָט איהם מקבל פּנים געווען, אַ ריזיגער עולם פון צעהנדליגער טויזענט מענשען, אַלע האָבען זיך געשטויסען און געשטיפּט, כדי צו וואַרפען אַ בליק אויף טשאַרלי. מען האָט געוואָלט זעהן זיין הויט זיין נאָז, זיינע אברים, זיין גאַנצען גוף מיט אַלע זיינע בגדים. טשאַרלי טשאַפּלין איז אָבער אַן ענו. ער האָט זיך אין אינאַנהויב בכלל נישט געוואָלט באַווייזען פאַר׳ן עולם. ער האָט זיך צוריקגעצויגען אין וואַגאָן, אין זיין רוהיגען קופּע און האָט געוואַרט. לאַנג האָט ער געוואָלט וואַרטען. ער וואָלט דאָרט מסתמא אָפּגעזעסען גאַנצע טעג און גאַנצע נעכט, נאָר זיך נישט איבערצוגעבען אויפ׳ן חסד און אויף דער רשעות פון הירושענדיגען און זשומשענדיגען המון. האָט אָבער דער צוג אין בערלין אַ מאָדנע טבע. ער האָט נישט קיין זיצפלייש. רק ער וויל לויפען, אַלץ וועט זיך בעוועגען. שטעהן אויף אַן אָרט אַ לענגערע צייט איז פאַר איהם ערגער ווי דער טויט. וואָלט טשאַפּלין געבליבען לענגער אין צוג, וואָלט ער אַוועקגעדאַמפּט אין אַנדערע וועלטען. האָט ער דאָך געמוזט אַרויסגעהן און זיך צושפּילקען פאַר׳ן עולם. אַביסעל שעמעוודיג, אַביסעל רויטליך, אָבער ווי ער געהט, און ווי ער שטעהט.

מיט אַ פולען האַרצען קען מען זיי פערגינען די שמחה, די בערלינער דייטשע בירגער. זיי זענען נעבעך אויף גרויסע ביטערע צרות אין די לעצטע יאָהרען.

אַרבייטסלאָזיגקייט, נעבעך. פיינף מיליאָן משפחות האָבען נישט קיין אַרבייט. אַ סך גרילצענדיגע און דאַמפענדיגע פאַבריקען זענען געשלאָסען. וועקסלען ווערען פּראָטעסטירט און באַנקען פּראָקלאַמירען זייער באַנקראָט. אויף דער בערזע איז אַ פּאַניק, אַלץ איז פערכמורעט און פערדאַרגעהט. ביי שטייערען און נייע לאַסטען שטייען פאַר. מען מוז אַ סך צאָהלען פאַר דער מלוכה. די אַרבייטסלאָזיגקייט פערשלינגט מיליאָנען פון דער מלוכה־קאַסע. אויב די מלוכה וועט נישט העלפען, וועלען צעהנדליגער טויזענט מענשען שטאַרבען פון הונגער און קעלט. צרות גרויסע צרות!

אמת, די רעסטאָראַנען און די קאַפעס זענען גאַנץ פול. מען טרינקט און מען עסט. מען רויכערט און מען שמועסט. מען טוט זיך אַרויס פון אַלע דאגות און מען זעצט זיך אַוועק ביים „שאַפּען ביר". דאָס איז אָבער נישט קיין סימן פון וואוילקייט און צופרידענקייט. אין דעם קאַפע, אין דעם רעסטאָראַן קען דער דייטש נישט אויסקומען. ער מוז אַהין געהן לכל הפחות איינמאָל אין וואָך מיט זיין ווייב און זיינע קינדער. יעדער דייטש האָט זיין קאַפע און זיין רעסטאָראַן. די קויפליט האָבען זייער קאַפע, אַקאַדעמיקער — דעם זייעריגען, קינסטלער און שרייבער האָבען ווידער פאַר זיך אַ קאַפע, און דער אָרימאַן, דער בעטלער. קלייבט צונויף זיינע פאַר פּרוטות און געהט אַוועק אין אַ קאַבאַק מחוץ פון שטאָט. דאָרט אין די פינסטערע רעסטאָראַנען און גאַרקעכען האָט ער אַלץ פאַר ביליג, כמעט אומזיסט. נעמט אָפּ ביים דייטש די מעגליכקייט צו געהן אין אַ קאַפע אָדער רעסטאָראַן, און איהר האָט אָפּגענומען ביי איהם נישט נאָר זיין נשמה־יתירה, נאָר זיין גאַנצען לעבענס־אימפּעט. ער האָרעוועט און דאַוחט בייטאָג און וויל האָבען זיין „מינכענער" אין אָווענד אָדער ביינאַכט. אַזוי איז שוין אַמאָל דער דייטש. ער קען טאַקע זיין אויף צרות, אויף געהאַקטע וואונדען, אָבער אין קאַפע וועט ער געהן און זיין קאַבאַק וועט ער בעזוכען.

צרות און חושך טוט זיך אין בערלין; אָבער מיט טשאַרלי טשאַפּלין האָט דאָס נישט צו טון. איהם האָט מען מקבל פּנים געווען גאָר יום־טוב׳דיג. מענשען־כוואַליעס האָבען זיך געבויגען און געשאָקעלט אַהין און אַהער, כדי איהם צו זעהן. מען האָט געטייטשט יעדע תנועה, מען האָט אויסגעקוקט נאָך יעדער העויה. מען האָט איהם געשראָגען אויף די הענד, און מען האָט זיך ביי איהם געבעטעלט: „רעד, טשאַפּלין, רעד, זאָג עפּעס אַ חכמה, אַ לצנות געה, שטעה, נאָר טו עפּעס. מיר ווילען לאַכען, האַרציג לאַכען, פון פולען האַרצען אויסגעהן פון געלעכטער. דער אומעט, די כמורנ׳שקייט, דער לעבענס־געפיהל איז אונז שוין איבערדראָסיג, לאַנגווייליג, טויט־נודנע. זע, טשאַרלי־קרוין, דו ביזט דאָך עפּעס אַן ענגלענדער, אַן אַמעריקאַנער, דו ווייסט דאָך נישט פון קיין דאגות און פון קיין פּיין; זעה, ברענג אונז אַריין אין אַ לאַך־קדחת. האָב רחמנות אויף דיינע דייטשע שעפּסעלעך, וועלכע געהען אויס אין הונגער, אין אַרימקייט, אין ווילדעניש פון די נאַציס, אין חלומות פון די קאָמוניסטען און אין דער אַרבייטסלאָזיגקייט פון ביטערען לעבען. לאַך, טשאַפּלין, פערקירעווע דיין מויל, פערבויג דעם נאָז, הויב אויף דיין האַנד און לאָז שווימען אַהין און אַהער דעם שוואַרצאַפּעל פון דיין אויג".

טשאַרלי טשאַפּלין איז געקומען קיין בערלין כדי צו לאַכען, כדי לאַכענדיג צו מאַכען דעם גרויסען עולם, אַז כדי אַריינצוברענגען לייכטקייט און אַליין־פערגעסענקייט אין דעם איצטיגען מרה־שחורה׳דיגען, קאַלעמוטנעם לעבען. צעהנדליגער, הונדערטער טויזענטער מענשען זענען אַהערגעשטראָמט כדי זיך מתיחד צו זיין מיט דער לאַכענדיגער בעשעפעניש, כדי זיך צו בעהעפטען מיט דער פריילעכקייט. עס איז אָבער געווען אַזוי ענג, אַזאַ דריקעניש און שטויסעניש, אַז עס האָט זיך לגמרי נישט געלאַכט. מען האָט זיך געטרעטען אויף די פיס, מען האָט צודריקט הינער־אויגען, מען האָט געקרעכצט און געקלאָגט. אַ קליינטשינקע מיידעלע, מיט בלויע אויגען און בלאָנדע האָר, אַן עכטער גערמאַנען־טיפּוס, איז פרעהליך־לוסטיג געלאָפען צום וואַגאָן פון טשאַפּלין מיט אַ בוקעט בלומען אין האַנד. זי האָט עס איהם געוואָלט דערלאַנגען אַלס אויסדרוק פון אַ ברכה צו זיין אָנקום. האָט מען אונטערוועגס דאָס מיידעלע אומגעוואָרפען און מען האָט זי צוקאַליעטשעט. דאָס מיידעלע האָט געוויינט, זיך פערבלוטעט און קיינער האָט זיך נישט אָנגעקוקט מיט איהר, קיינער האָט זי נישט געאַרט, פערהאַן וויכטיגערע גרעסערע ענינים, ווי אַ וויינענדיגע מיידעלע. טשאַפּלין איז דאָ! הוראַ, הוראַ!

טשאַפּלין אַליין איז געווען נעבעכדיג. ער האָט כמעט געוואָלט וויינען, דער גרויסער לאַכענדיגער גאון. ער האָט זיך זיינע טענות. אין לאָנדאָן איז איהם געווען צו פריילעך, צו לוסטיג. מען האָט איהם אַרומגעשלעפּט אויף די „פייף אָ׳קלאָקס", וועלכע האָבען זיך אַלעמאָל אָנגעהויבען דריי אַ זייגער נאָכמיטאָג און פערענדיגט זיך אום דריי ביינאַכט. מען האָט זיך אַרום איהם געדרעהט און געטאַנצט. ער האָט עס מעהר נישט געקאָנט דערטראָגען און ער איז אַנטלאָפען קיין בערלין. שטיל־הייט, קיינער זאָל נישט וויסען. און אָט האָט איהר דעם נייעם ברוך־הבא. נאָך אַ גרעסערע טומלעניש, נאָך אַ גרעסערע הו־הא און נאָך אַ שווערע אָפּקומעניש. „בעסער שאַפען די גרעסטע פילם־קרעאַציעס, לייכטער פערטראַכטען דעם מאָנומענטאַלסטען פילם־פּלאַנטער, איידער אַ בערלינער ברוך־הבא אויף דעם שניט". אַזוי שטעהט טשאַפּלין כמעט פערוויינט, אומעטיג און רחמנות׳דיג, ער לאַכט נישט, טשאַפּלין. עס איז נאָר נישט קיין קאָמעדיע, גיכער אַ שטיק טראַגעדיע, בכל אופן אין דעם אויגענבליק, וואו ער פערלירט יעדע האָפנונג זיך צו ראַטעווען פון דעם צוטשעפּעניש, וועלכע מען רופט קבלת־פּנים.

ווער איז שולדיג אין צונויפלויף פון המון, דאָכט זיך, אַלע צייטונגען האָבען געשריבען און געשריגען אַז טשאַרלי טשאַפּלין דאַרף טאַקע קומען אין בערלין דעם און דעם טאָג, אין דעם און דער שעה, אין דער און דער רגע. אָבער מיט גרויסע קידוש־לבנה־אותיות האָבען די צייטונגען מוסיף געווען, אַז טשאַפּלין קומט שטילערהייט, אַז ער וויל נישט קיין געפּילדער און קיין גערודער, אַז ער וויל בכלל נישט, אַז בערלין זאָל וויסען, וואו ער קומט, ווען ער קומט און פונוואַנען ער קומט. ברייט און ווייט האָבען די צייטונגען מודיע געווען, אַז טשאַפּלין וויל נישט, אַז מען זאָל אויף איהם קוקען, אַז מען זאָל איהם דערקענען, אַז מען זאָל מיט איהם רעדען, אַז מען זאָל איהם זעהען. גאָר נישט דיסציפּלינירט איז דער דייטשער עולם. מען האָט איהם געזאָגט קלאָר און דייטליך, אַז טשאַפּלין קומט פינף אַ זייגער, אָבער אַז דאָס איז אַ סוד, קיינער טאָר נישט עס וויסען. דעם בערלינער אָבער האָט עס געאַרט ווי די וואַנט. פאַר איהם איז נישט געווען דער עיקר דער סוד, דער רצון פון טשאַפּלין, נאָר זיין אייגענער לאַך־חשק, זיין תאוה זיך צו פרייען, צו פערגעסען זיינע צרות און זיינע ווייענישען. איז ער געקומען, דער בערלינער אויפ׳ן וואָקזאַל, און האָט זיך גוט געוואָלט צולאַכען.

לאַכט אָבער נישט טשאַפּלין און רעדט נישט, שטופּט זיך ווייטיקדיג דער עולם, ווייבער פאַלען אין חלשות און קליינטשינקע מיידעלעך מיט בלומען־בוקעטען ווערען צוקאַליעטשעט און צובלוטיגט...

פריי זיך פריי זיך, בערלין, מיט דיין טשאַפּלין, און זיינע פילם־קרעאַציעס! פריי זיך אין ווייטיג, אינ׳ם כוליגאַניזם פון די נאַציס, אין דעם כמורנעם הימעל פון אַרבייטסלאָזיגקייט, אין דעם ביטערען געפיהל פון אומזיכערקייט פונ׳ם מאָרגענדיגען טאָג.

DR. MED.
L. Pikielny
אורלאָג
ספּעציאַל־אַרצט פאַר נירן, בלאָז און אורין־קראַנקה
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אָן פון 4—7 אָווענד.

22־טע מלוכה־לאָטעריע
5־קלאַס — 10־טער טאָג

100.000 zł. na nr.: 20933.

50.000 zł. na nr.: 184762.

25,000 zł. na nr.: 102473.

15.000 zł. na nr.: 179371.

Po 10.000 zł. na nr.: 126719 199141.

5.000 zł. na nr.: 129900.

Po 3,000 zł. na nr.: 46400 68442 155303.

Po 2,000 zł. na nr.: 727 22443 2[illegible]97 26560 34322 42657 49547 65702 71102 73680 80959 85833 94247 98153 103159 103730 117912 135990 161082 162326 166204 174093 178768 179645 189594 193321 195290.

Po 1.000 zł. na nr.: 10878 16150 20928 23889 26227 26989 35851 44240 58205 93517 99623 126396 134961 175702 178404 179096 191876 192620 193642 208917.

Po 500 zł. na nr.: 2622 4062 4859 5731 5821 6565 6734 8606 10673 11660 11792 12772 12950 13222 13656 15473 18308 19878 20080 25064 27251 27859 28316 28373 89072 31941 33254 33335 33517 33538 33911 36985 37111 37333 38822 45801 46192 46851 50213 50266 51223 52197 52465 53144 54117 54446 54559 55212 60472 61025 62733 63423 65101 67155 68387 71609 72768 72898 76461 76542 77351 78569 79349 82365 82539 84872 85404 85548 85614 90565 91870 92796 95016 95334 95444 95651 96681 96779 99757 102755 102785 106216 108785 109729 110431 112770 113284 114016 115503 121011 121617 126052 126915 127664 129777 130706 131297 131338 132194 135995 137184 138554 143631 144416 145632 148366 150711 150675 151894 152694 153360 165580 165972 170874 174020 177244 177921 182822 184398 184540 185169 186393 186737 189103 189168 190832 192032 192581 193501 199795 202513 205512 206280 209190.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

7 53 133 206 12 42 346 402 7 11 17 548 861 76 79 98 982 1049 62 178 273 314 86 411 65 99 574 86 93 602 731 91 2013 282 538 711 899 3160 274 312 18 470 609 53 789 818 4120 38 217 90 459 510 735 85 817 5050 55 81 128 45 78 268 81 346 95 606 762 83 960 6040 66 73 75 94 118 29 81 92 327 675 746 54 89 873 86 903 7088 135 58 83 241 313 509 74 78 644 66 831 54 70 8020 58 62 156 289 450 62 74 555 664 98 723 852 97 953 79 9007 10 106 12 238 322 97 688 709 862 900.

10070 122 97 285 304 75 436 636 657 789 850 905 21 52 11007 26 167 237 370 [illegible]34 41 45 529 51 57 [illegible] 827 39 12344 98 403 55 512 98 709 836 68 936 39 13043 126 396 509 62 667 91 787 831 44 52 988 14042 71 220 21 55 80 90 326 66 74 77 568 73 78 646 99713 827 918 46 15038 121 33 60 85 381 402 541 888 985 16226 64 317 29 72 537 47 650 728 814 18 76 83 90 901 17085 141 214 44 68 337 91 95 419 51 602 707 54 836 901 65 18086 119 226 325 80 475 79 589 628 66 766 887 960 19006 39 105 39 65 71 429 555 70 74 76 763 71 874.

20117 67 74 94 256 58 333 424 573 76 21030 33 264 76 341 48 483 511 28 50 98 622 47 849 52 951 22034 52 70 183 85 340 407 13 52 524 81 665 87 834 977 23077 335 86 437 61 90 580 618 80 700 24036 86 125 269 78 334 406 519 52 902 8 15 89 25061 111 233 42 309 40 494 532 40 835 930 26027 128 29 97 201 79 471 85 599 661 77 770 820 54 97 757 99 27050 128 258 58 427 93 583 684 823 40 28048 61 268 326 67 413 527 95 634 70 784 901 29069 126 282 308 9 513 628 715 76 950.

30163 252 348 444 96 581 690 843 83 948 86 31052 66 173 347 585 638 56 761 845 80 32007 61 90 125 75 233 571 97 671 729 30 48 74 822 33 64 907 91 33063 70 102 55 237 301 32 42 461 63 71 632 80 84 714 44 65 806 12 58 34093 181 247 52 61 303 505 12 37 78 635 57 773 808 920 35071 86 476 91 522 47 620 21 22 27 844 996 36122 216 311 709 70 803 976 37000 109 66 81 95 212 24 58 355 533 688 753 62 38052 66 208 76 93 300 6 38 73 94 97 430 93 637 38 52 99 760 66 80 857 905 24 33 43 65 81 83 39014 131 58 79 279 349 429 502 34 83 607 769 819 46 914.

40071 178 265 85 344 63 447 60 62 505 37 709 16 62 851 976 41108 522 34 75 89 702 61 871 42003 32 45 209 305 95 417 50 72 520 639 722 841 45 76 916 56 85 43037 307 32 480 615 26 749 99 804 44046 286 370 77 455 591 653 72 743 803 45 912 42 52 45100 254 57 384 94 440 42 50 588 622 43 765 69 953 64 46059 70 305 63 610 43 740 94 845 67 912 98 47336 454 64 84 537 72 609 76 817 86 48142 293 302 62 490 532 602 53 70 49118 80 259 311 29 48 549 72 618 715 838 53 70 94

50099 145 321 36 40 404 14 30 523 76 77 624 86 90 92 985 51117 233 310 553 91 656 800 76 904 34 52135 247 306 34 486 539 641 43 59 76 756 88 90 852 925 53113 76 360 467 646 90 732 835 973 54316 40 96 455 83 707 80 94 810 39 40 85 940 73 99 55126 48 91 231 97 333 78 491 623 35 701 839 56099 390 492 681 800 93 03 37 57012 161 207 30 359 89 416 677 80 864 91 58000 115 50 224 86 327 409 561 613 36 59100 255 99 458 511 49 82 607 709.

60021 25 85 180 216 332 418 527 50 78 722 835 61109 70 275 376 445 57 817 57 922 62059 190 424 606 31 89 836 42 63 989 63077 108 18 206 81 90 323 464 65 705 56 73 872 64042 68 812 99 332 568 95 633 737 83 923 42 79 85 65013 77 216 76 305 431 72 520 754 826 994 66059 131 293 314 34 63 65 92 94 462 540 646 717 820 996 67011 41 147 248 375 82 83 548 80 624 715 89 874 916 18 19 68150 287 460 95 502 48 714 54 966 69 82 69024 88 117 237 495 771 952.

70022 58 181 353 69 567 69 661 703 4 56 925 26 49 66 71018 90 103 6 76 313 87 478 530 91 624 34 745 82 801 72065 115 479 557 859 520 55 67 73069 273 332 472 73 671 97 750 921 74127 67 213 385 427 513 614 715 72 75214 308 73 92 404 500 78 810 33 75 908 76011 81 98 198 316 58 556 606 76 732 13 49 76 812 70 77226 31 48 49 98 326 29 77 522 88 97 750 28 933 78153 233 509 82 625 839 95 916 42 79026 42 176 247 52 307 68 89 425 543 60 71 634 68 85 842 60 70.

80035 230 56 58 392 43 50 72 451 529 777 943 94 81009 262 318 42 85 98 425 80 93 857 82016 60 159 82 93 273 363 83 511 20 40 730 993 83053 228 604 36 849 60 89 925 84130 210 383 400 501 42 700 64 88 93 935 39 80 85026 71 256 475 521 81 612 33 843 910 54 73 86021 146 212 500 617 83 708 67 832 62 936 40 45 47 87135 213 18 20 62 96 383 414 53 94 579 642 61 85 702 55 967 88204 22 44 78 95 341 526 61 754 95 89123 213 49 315 64 65 497 541 614 30 56 64 949.

90061 125 240 51 71 327 442 46 65 542 75 638 743 69 74 855 91 56 68 91100 04 44 49 339 81 892 996 92030 97 141 532 631 33 882 92 990 93029 142 204 72 74 369 450 569 696 704 20 87 838 968 94116 96 65 445 88 686 712 834 47 68 96 916 82 90 93013 85 126 254 393 457 508 45 662 704 46 854 96069 103 23 49 78 239 479 524 60 65 83 755 66 73 99 97014 81 193 247 52 356 424 576 624 709 822 53 64 937 92 98007 008 36 45 143 95 231 94 311 430 68 77 554 60 812 74 99120 288 341 505 15 33 34 612 769 814 89 917.

100151 561 724 900 101135 289 709 60 95 866 102185 87 231 422 68 516 37 68 642 921 86 103030 89 90 156 95 249 71 80 94 448 54 545 614 16 71 79 788 916 86 89 104146 253 385 483 533 630 88 755 64 820 56 73 960 105046 73 154 212 13 99 304 37 497 645 86 738 87 802 942 106002 61 64 183 423 696 749 55 881 907 107110 241 85 549 73 642 770 890 108000 68 69 80 300 38 44 84 403 518 639 76 891 914 40 49 109256 63 433 67 76 513 605 882 903 24.

110019 33 123 98 223 83 324 48 407 557 601 733 994 111064 190 345 67 483 89 502 27 87 690 816 37 949 60 91 112019 117 357 55 82 435 640 48 716 39 49 823 113023 67 255 421 519 88 620 49 73 852 63 907 22 114053 267 326 76 426 63 506 12 793 804 56 78 115010 11 203 08 420 626 98 116058 189 229 51 58 91 303 16 37 40 68 94 421 53 89 92 600 54 766 919 56 63 117163 215 61 72 98 369 427 36 59 515 86 91 613 77 891 918 118142 224 48 89 415 45 552 696 856 92 98 962 119230 41 386 440 552 538 68 89 702 34 74 88 808 58 93.

120235 302 06 39 67 445 554 604 16 772 807 49 908 26 70 121057 152 89 200 368 539 43 731 68 88 844 66 960 85 122153 59 83 97 202 19 55 303 55 448 75 94 555 679 83 925 56 93 123222 94 99 346 460 500 25 680 745 97 909 18 31 39 124032 45 87 105 219 30 61 301 480 97 525 674 834 912 96 125027 116 302 31 58 561 626 35 737 863 126054 154 300 69 73 96 457 92 573 772 944 50 127152 85 88 343 46 413 625 41 50 883 86 904 128137 74 364 76 437 96 530 53 537 64 89 90 733 817 31 53 906 129067 167 202 17 21 62 429 550 651 62 750 68 72 80 831 945 90.

130005 96 234 40 64 319 505 675 80 802 17 95 131027 94 245 64 377 482 550 57 683 893 967 132090 126 218 87 389 415 50 665 88 722 60 99 811 44 133133 69 473 611 36 707 952 134021 97 168 84 279 82 342 499 582 640 712 46 135007 281 504 15 812 136002 65 112 229 31 508 83 85 619 61 793 927 53 98 137089 136 82 354 66 434 517 61 611 66 83 88 709 894 923 138009 29 77 78 114 54 235 523 608 907 75 139152 85 220 71 414 810 944 97.

140024 33 51 214 87 381 409 514 67 665 888 922 141017 40 51 80 347 424 92 630 724 28 142011 48 150 56 459 560 619 49 733 870 961 143189 97 922 328 73 510 81 601 786 825 47 91 921 71 144049 77 159 440 533 605 11 900 44 58 145018 47 167 221 42 325 429 85 514 99 702 18 146000 39 95 100 77 99 268 311 92 513 610 19 70 737 147127 243 336 545 47 65 612 15 848 148025 195 265 344 553 41 79 623 735 50 999 149021 30 81 85 117 70 482 88 635 30 87 819 45

150169 296 302 402 75 585 510 67 721 826 66 989 90 151131 67 254 309 48 79 99 224 57 81 839 65 83 92 151007 117 68 203 13 74 373 84 469 563 610 75 912 29 64 153103 13 223 393 401 85 643 90 805 971 154004 89 105 314 524 41 85 94 658 67 710 851 60 155074 145 209 488 510 11 83 93 758 816 156036 64 122 209 51 307 46 54 503 79 642 60 713 977 157001 178 89 224 98 391 528 57 98 729 883 984 158036 80 251 80 396 615 33 823 44 159231 86 364 490 99 592 758 87 877 980.

160131 48 91 279 315 24 444 54 55 76 553 606 47 60 727 96 824 923 161083 187 400 43 503 48 632 53 715 88 800 22 50 903 9 162127 33 90 203 27 30 400 17 41 519 29 85 622 77 759 79 814 960 163255 90 238 74 436 526 79 96 725 74 855 910 22 54 164174 277 511 655 97 824 902 165010 15 101 416 537 70 761 71 871 166046 75 112 61 237 91 428 95 510 619 50 728 68 826 901 167116 75 261 63 336 536 41 46 83 676 725 74 880 90 921 168011 123 91 355 62 405 13 555 729 890 169102 18 19 262 370 48 89 487 529 92 96 604 50 55 768 905 56.

170068 119 246 48 307 27 55 455 547 609 73 718 171039 82 85 107 210 329 54 88 439 52 92 548 843 963 66 172007 90 94 405 819 66 75 173026 188 281 86 304 26 61 543 867 96 174098 219 334 60 569 75 545 759 861 971 175046 113 31 432 58 574 85 651 806 925 176035 93 108 117 258 81 93 364 536 51 504 730 94 846 917 69 177257 91 457 518 25 652 824 34 52 57 178143 223 335 74 98 558 65 94 671 920 179168 315 18 36 43 45 620 412 590 744 70 88 89 887 99 952 87.

180024 179 266 462 558 76 694 734 848 920 41 181047 60 267 83 93 337 85 511 52 620 44 52 80 84 780 825 902 97 182194 253 420 612 61 703 873 926 57 97 183005 53 107 481 619 36 72 89 785 845 184001 24 152 63 431 36 310 404 23 99 655 741 48 185024 25 63 267 371 424 86 88 89 513 50 78 855 92 926 99 186078 105 33 408 20 44 70 86 541 743 53 804 30 39 40 928 98 187182 92 404 47 74 690 797 324 188105 27 230 31 51 346 67 519 631 76 90 809 926 43 62 189080 183 216 355 521 43 614 823 81 944.

190055 163 90 210 76 317 37 47 53 56 59 488 92 548 75 606 32 713 902 191041 98 120 88 473 529 30 82 94 544 715 69 816 29 965 28 42 192028 73 225 96 319 98 450 615 193135 59 258 336 468 506 729 68 851 900 194024 71 140 218 303 89 461 535 653 74 99 786 920 195078 231 32 310 458 74 607 28 41 140 218 303 89 461 535 653 74 99 786 920 195078 231 32 310 458 74 607 28 41 59 76 812 37 86 930 196023 140 207 306 70 72 507 738 63 819 914 26 40 197041 116 27 72 319 70 81 468 500 607 767 198310 49 441 251 32 97 720 858 955 67 199034 310 40 492 546 673 99 757 845 87 952.

200400 509 80 614 74 781 953 201013 44 137 45 91 208 63 403 33 568 95 99 655 86 730 37 59 840 955 26 202124 53 238 403 583 625 45 51 703 13 51 828 36 69 82 966 75 79 203263 66 67 439 505 26 68 658 69 889 204076 141 70 445 572 612 46 959 76 205132 37 47 236 63 329 522 29 35 901 74 206010 44 52 129 219 38 30 63 446 55 553 92 607 723 25 30 87 91 863 71 952 78 207004 208 61 73 480 97 520 24 613 14 85 722 49 66 863 918 86 208147 139 201 38 83426 94 544 56 68 618 59 98 723 895 995 209036 52 154 70 558 76 732 62 833 918 77.

——:x:——

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 22 ד ניסן תרצ"א

מערץ
זון-אויפגאנג 5.47
זון-אונטערגאנג 5.41

באנקראטען און פראל־אנגאציעס

טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

דער באנקראטירטער אפרים לאזער קעניג (נאר־ רוטאוויטש 4) האט בעפרידיגט אלע זיינע קרעדי־ טאר־ען. דאס געריכט האט דעריבער אפגעשאפט דעם באנקראט־אורטייל.

* * *

דאס געריכט האט ערקלערט פאר באנקראט שמעון בארוואנסקי אינהאבער פון א מיהל און טארטאק אין באווא־קאטאזשיבאוו, בושעשינער־ קרייז. דער באנקראט־טערמין איז פעסטגעשטעלט געווארען אויפ'ן 20. מערץ 1931. דער באנקרא־ טירטער איז בעשטימט געווארען אונטער פאליציי־ אויפזיכט.

* * *

אין יוני פ. י. האט די פירמע י. טענענבוים (ליפאווע 85) בעקומען א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. שפעטער האט די פירמע בעקומען דאס רעכט אונטערצוהאנדלען מיט די קרעדיטאר־ען און איז מיט זיי דורכגעקומען צו בעצאהלען דעם פולען חוב אין פערלויף פון א יאהר. אייניגע פון די קרעדיטאר־ען האט דערלאנגט אנ'אפאזיציע. דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

* * *

מיט א קורצער צייט צוריק האבען מיר מיט־ געטיילט וועגען ערקלערען דאס פארפאלק מענדעל און איטע גוטמאן־מרוסקא פאר באנקראט. די באנ־ קראטירטע האבען אנגעגעבען אנ'אפאזיציע און אנגעוויזען, אז גוטמאן־מרוסקא האבען געהאט א סכסוך מיט קאטליצקי. לויט א פסק פון ב"ד האט קאטליצקי געוואלט בעקומען 67 פראצ. פון דער געפאדערטער סומע. שפעטער האט ער חרטה בע־ קומען און אויסגעשטעלט די וועקסלען. ווען די זעגען פראטעסטירט געווארען איז ער פארגעטראָ־ טען אין געריכט וועגען ערקלערען מרוסקא־גוטמאן פאר באנקראט.

דאס געריכט האט בעשלאסען ארויסצורופען עדות.

* * *

„יוזעף מענען האלץ" האט בעקומען אין יוני פ. י. א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. שפעטער האט ער פארגעשלאגען די קרעדיטאר־ען צו בע־ צאהלען 70 פראצ. פון די חובות אין 4 ראטעס אין פערלויף פון 2 יאהר. די מעהרהייט קרעדיטאר־ רען האט דעם פארשלאג אנגענומען. דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

וואס פערלאנגט די לאדזער שטאט-פער־ וואלטונג פון באהן-מיניסטעריום

רעלעגאציע פון מאגיסטראט ביים באהן-מיניסטער קיהן

(מ) דער שטאט פרעזידענט זשעמיענצקי, ווי־ צע-פרעזידענט ראפאלסקי און דער לייטער פון דער בוי-אפטיילונג ריבאלאוויטש זענען אויפגעוואוט געווארען אין ווארשא דורכ'ן באהן מיניסטער קיהן.

די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם מיניסטער א ברייטען מעמאריאל אין וועלכע ס'ווערען בע גרינדעט די פאדערונגען פון דער לאדזער שטאט־ פערוואלטונג בנוגע דעם באהן-מיניסטעריום. די שטאט פערוואלטונג פערלאנגט, אז ס'זאלען געבוי־ דעט ווערען צו ציפאהרען איין פלעצער פאר דער ווינער באהן און פאר דער קאלישער באהן, אויס־ בויען א באהן-בריק (וויאדוקט) צווישען דער טראמווא־אווע און וויסאקא-גאס, ענדערען די קאנ־ סטרוקציע פונ'ם צווייטען וויאדוקט אויף דער קאראל וועור גאס ביי דער קאלישער באהן, ענדערען דעם פראוויזארישען הילצערנעם וויאדוקט אויף ראקאטשינער-גאס אויף א שטענדיגען (דער פראווי־ זארישער צושטאנד איז געבליבען פונ'ם קריג אן); פערברייטערען דעם וויאדוקט אויף דער גאס פון 11. ליסטאפאד. אויסבויען וויאדוקטען אויף דער טרעבושינסקי, זשגאווסקא, זאגאיניקאווא, לימאנ־ באווסקא און קאנסטיטוציינע; פערגרעסערען די פער־ זיכערונגס-מיטלען ביי די באהן-איבער־גאנגען.

די דעלעגאציע האט אויך בעריהרט די פראגע וועגען ארויסגעבען ערלויבענישען אויף איינצוואר־ ענען „באטשניצעס" אין לאדז און וועגען פער־ שטענדיגען זיך מיט דעם מאגיסטראט וועגען די פראיעקטען. פון די געביידעס, וואס דאס באהן־ מיניסטעריום גרייט בויען אין לאדז.

אין צוזאמענהאנג מיט דער שטאט־רעגולאציע פערלאנגט דער מאגיסטראט, אז וועגען אויפשטעל־ לען אלע ארט בנייע געביידעס און „באטשינעס" אויפ'ן שטח פון 10 קילאמעטער ארום לאדז, זאל דער מאגיסטראט קענען ארויסזאגען זיין מיינונג.

די דעלעגאציע האט געבעטען דעם מיניסטער, אז ער זאל ארויסגעבען ווי אמשנעלסטען די ענט־ שפרעכענדע פעראָרדנונגען ווענן אלע בעריהרטע ענינים. דער מיניסטער האט צוגעזאגט געגנוי זיך צו בעקענען מיט די אלע בעריהרטע ענינים און שפעטער זיי נאך אמאל ארומרעדען אויף א צווייטער קאנפערענץ.

„ערענטליכע" גנבים האבען צוריקגעגעבן

דעם געליטענעם די גנבה, וועלכע זיי האבען נישט געקענט אויסנוצען

(פ) מיט א פאר טאג צוריק האט עמיצער א פערבייגעהער אויף דער פיעטרקאווער גאס בע־ שפיגען נחום אסקאנאז'ן זיין מאנטעל. דער הער האט זיך ענטשולדיגט און האט אפגעווישט דעם מאנטעל, אבער ווען ער איז אוועק, האט אסקא־ נאז פעסטגעשטעלט, אז מ'האט ביי איהם אויסגע־ שניטען דעם טאש אין וועלכען ס'זענען געלעגען לאסען פון 5 לאטעריע אויף אנ'ערך 1000 זל.

אסקאנאז האט געפרובט זוכען די לאסען און האט וויגען דער גנבה מיטגעטיילט אין קא־ מיסאריאט נעכטען ביינאכט, ווען ער איז געוועזען ביים טויער פון פיעטרקאווער 46 איז צו איהם צוגעקומען א פרוי און געבעטען צו האלטען א פעקעלע, ווייל זי דארף אריין אין טויער און פע־ ריכטען זיך איהר טואלעט.

ווען ס'איז אדורך א פאר מינוט און די פרוי האט זיך נישט בעוויזען, האט אסקאנאז זי אנגע־ הויבען זוכען אין הויז, אבער זי נישט געפונען. ארומקוקענדיג דאס פעקעלע האט ער פעסטגע־ שטעלט, אז דאס זענען די לאזען, וועלכע מ'האט איהם מיט עטליכע טעג צוריק ארויסגע'גנב'עט.

די פרוי איז פערשוואונדען און הויף וועלכע האט אדורכגאנג אויף דער פילודסקי-גאס.

„גאלדע — דאס גאלדענע הענטעל" האט בעקומען א יאהר טורמע

(2) אין יולי 1929 האבען צוויי דאמען אנגע־ קוקט רינגעלעך אין פאזנאנסקיס יובעליר־געשעפט און זיך נישט געקענט געפינען צום געשמאק, אבער ווען זיי זענען אוועק האט פאזנאנסקי פעסטגע־ שטעלט, אז ס'פעהלען איהם א שאכטעל מיט רינ־ גען פאר 5000 זל. פאזנאנסקי האט באלד געמאל־ דען וועגען דעם אין אויספארשונגס-אמט און ווען מ'האט איהם דארט געוויזען דעם אלבאם פון די פערברעכער, האט ער דערקענט איינע פון זיינע „קליענטקעס" גאלדע נייפעלד. דאס איז א בעקאנ־ טע גנב'טע מיט'ן צונאמען גאלדענע הענטעל. אויך די צווייטע „קליענטקע" האט זיך ארויסגעוויזען פאר א בעקאנטע גנב'טע שיינצע גרינשפאן.

מ'האט זיי ביידע נישט געכאפט. ערשט אין אקטאבער 1930 האט די פאליציי אין לעמבערג געכאפט די נייפעלד. מ'האט זי איבערגעשיקט קיין לאדז און נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס. דאס געריכט האט זי פערמשפט אויף א יאהר אויסבעסערונגס-הויז.

איינברוכס-גנבה אין זיידען־ געשעפט פון ראזענבערג

(2) נעכטען ביינאכט איז אויסגעפיהרט גע־ ווארען אנ'איינברוך־גנבה אין זייד־לאגער פון ברוי־ נא ראזענבערג. דאס געשעפט איז שבת געשלאסען. די איינברעכער האבען זיך אויס וועגען דעם געוואוסט. ביינאכט האבען זיך די גנבים אריינ־ געקריגען אין קעלער און דורכגעקריכדיג דעם סוי־ פיט זיך אריינגעקריגען אין לאגער. פון דארט האבען זיי ארויסגעקריגען זיך דורך א נאכגעמאכטען שלי־ סעל פון טויער און ארויסגעטראגען די סחורות אויף א טאקסובקע. די גנבים האט מען נאך נישט געכאפט.

ווין כשר לפסח

גוט אין געשמאק און נאר אין ועשיפס „צענטראווין"
פיעטרקאווער 39. טעל. 212 41

9000 דעקלאראציעס אין דער יודישער קהלה

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון דער וואהל-קאמיסיע ביי דער יודישער קהלה. ווי ס'שטעלט זיך ארויס האט די קהלה בעקומען אי־ בער 9000 דעקלאראציעס פון יודען וואס צאהלען נישט קיין קהלה־שטייער און ווילען האבען וואהל-רעכט צו דער קהלה.

די וואהל-קאמיסיע האט בעשלאסען צו שטרייכען פון די וואהלער-רשימות אלע די וואס פערלעצען עפענטליך די יידישע רעליגיע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) קאפראוויטש (גאוואמיעסקא 15), טראַוו־ יאוסקי (בזשעזינער 56), ראזענבלום (ציגעל-גאס 12), בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95), קלופפס (קאנטנע 54), טשינסקי (ראקיטשינסקא 54).

יודיש פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17 טעל. 03-193

מיט'ן אנטייל פון דער סוב־עטיו **רעגינא בוימאן,**
אויפטריט פון דעם בעקאנטען **קאראקטער-קאמיקער**, וועלכער איז צוריקגעקומען פון א טורנעע איבער אויסלאנד **משה מאכאראווסקי.**

10.000 מענשען האבען בזוכט און בייגייסטערט דאס שפילען אין פאלקס-טעאטער!

היינט זונטאג, 9 אוו. אויפן פערלאנג פון פיבל.
פאלקס-פרייזען פון 60 גר. ביז 1.50
אויפ'ן וועג
קיין בוענאס-איירעס
אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ.

מאנטאג, ד. 23 טען, ווערט נישט געשפילט.

דינסטאג, דעם 24 טען, 9 א זייגער אווענד צום 1. מאל אין פאלקס-טעאטער
פרייזען פון 60 גר. ביז 1.50 זל.
די פאלקס פיעסע פון גרויסען פאלקס-שרייבער **שלום אש**
„מאטקע גנב"
אין 3 אקטען מיט פראלאג פון ש. אש.

ס'נעמט אנטייל ערויען: בעזמאן, בוימאן, ל. גאלדשטיין, ח. מאכאראויסקא, פאדערמאן, ראזענצוויייג. מענער: אריעל, באלבירסקי, גאלדבערג, דראגאוו, נייהויז, מאכאראווסקי, פאלאצקי, פאסטעל.

לייטער: ח. אריעל. סופלער: וו. נייהויז. אדמיניסטראטאר: נ. גאלדשטיין.

בעמ.: פארשטעל. לטובת אינסטיטוציעס און פעריינען ווערען פערקויפט צו צוגענגליכע פרייזן בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פאלקס-טעאטער. — דער זאל איז גוט בעהייצט.

אין פארבערייטונג: „מאמעס נשמה" און „גאלדענער הוזאר"

ארבייטסלאזע אונטערשטיצונג

(מ) פרייטאג וועט מען אויף דער גאס פון 28 שיכער פולק 32 אין ביורא פון אונטערשטי־ צונגס אמט ביים מאגיסטראט אנהויבען אויסצאהלען די ארבייטסלאזע אונטערשטיצונגען פאר'ן חודש מערץ לויט'ן פאלגענדען סדר:

פרייטאג, ד. 27 מערץ
A, B, C, D, E, F, G, H, I, J,
שבת, ד. 28 מערץ
K, L, Ł, M,
מאנטאג, ד. 30 מערץ
N, O, P, R, S,
דינסטאג, ד. 31 מערץ
T, U, W, Z, Ż.

ארבייטסלאזיגקייט

40,700 ארבייטסלאזע אין לאדז

אויפ'ן שטח פון מלוכה'שען ארבייטס פער־ מיטלונגס אמט אין לאדז, זענען אויפ'ן 18 מערץ געווען פערגעסטרירט 55566 ארבייטסלאזע, פון דעם בלויז אין לאדז 40,220, אונטערשטיצונגען האבען בעקומען 24047 ארבייטסלאזע, פון זיי אין לאדז 1885.

דורכ'ן אמט האבען בעקומען ארבייט 60, ארויסגעשיקט אויף ארבייט 78.

דער אמט האט איצט 11 פרייע פלעצער פאר הויז-דינערשאפט א. אנד.

בעריכטס - פערזאמלונג פון האנדווערקער-דאזאר האפמאן

היינט קומט פאר א בעריכטס-פערזאמלונג פון די יודישע האנדווערקער, אויף דער דאזיגער פער־ זאמלונג וועט דאזאר האפמאן אפגעבען א בעריכט וועגען דער טעטיגקייט אין דער קהלה. אין צו־ זאמענהאנג מיט'ן פאנאנדערלאזען די אלטע קהלה און די פארשטעהענדע קהלה וואהלען איז די היינ־ טיגע פערזאמלונג זעהר אקטועל, בפרט פאר די האנדווערקער.

ביליגערע פרייזען

פאר דעקטעקטאר-מאטעריאלן
כליבאוועקס א אז. וו.
ראדיא-רייכער
פיעטריקאווער 142.

פון גארן-מארק

(ב. פ.) זעהר א פעסטער טענדענץ אין איצט צו בעמערקען אויף עגיפטישע בוימוואל-גארן, וועלכע שטייגט זעהר. די גרויסע שפינערייען גע־ בען נישט מעהר אן קיין שום בעשטעלונגען אויף צו ליפערען. די הענדלער נוצען אויס די לאגע און הייסען זיך שוין טייערער צאהלען בעזונדערס פאר מאקא-גארן. אויך איז געשטיגען אמעריקא־ נישע בוימוואל-גארן.

(ב. פ.) זעהר חריף איז געווארען וואל-גארן צוליב די שטייגערונגען אויף די אליקציאנען אין לאנדאן. די היגע קאמגארן-שפינערייען האבען גע־ הכפרט די פרייזען מיט 10 פראצענט. אין די פאביקאנטישע קרייזען האט דאס געבראכט א בעלאנגרוגג.

פון „תומכי אורחים"

דער דאנערשטאג'דיגער אפצייכנונגס-טאג פון „תומכי אורחים" האט געהאט הכנסה 1287.97 זל.

פסח-קוך פון „תומכי אורחים

אין ענגלישען זאל אל. 1 מאי 2

צוליב דעם הערשענדען קריזיס, און צוליב דעם וואס תומכי אורחים איז בעלאנגט פון ארי־ מע בכבוד'ע, וואס פערלאנגען עסען, האט די פערוואלטונג בעשלאסען צו ארגאניזירען די פסח־ קיך אויף דעם היי-יאהריגען פסח, צו דעם צוועק ווערט די פסח קוך איינגעארדענט אין ענגלישען זאל אל. 1 מאי 2.

אויסגעבראָכען אַ פייער אויף די חורבות פון אנדזשעיאַ 53

(א) די שרפה אויף אַנדזשעיאַ 55[53 האָט געדויערט ביז פרייטאָג מיטאָג-צייט. נעכטען אינדערפריה איז אויף די חורבות ווידער אויסגעבראָכען אַ פייער, ס'איז ווידער אַרויסגערופען געוואָרען אַנ'אָפּטיילונג פייערלעשער. נאָכ'ן איינלעשען די שרפה, האָט מען דאָרט איבערגעלאָזט אַ שמירה.

שידס-געריכט ביים מאגיסטראט זיך איבערגעצויגען אויף זאוואדזקא 11

(א) פון מאָנטאָג אָן וועט דער שידס.-אַמט ביים מאַגיסטראַט אַריבערגעטראָגען ווערען אין נייעם לאָקאַל אויף זאַוואַדזקאַ 11 (3-טען שטאָק), אַלע ענינים, וואָס זענען בעשטימט געוואָרען אויף ערלעדיגט צו ווערען מאָנטאָג, וועלען נאָך מאָנטאַג ערלעדיגט ווערען אין אַלטען לאָקאַל.

פערמשפּט אַנ'אַדוואָקאַט פאַר בעליידיגען זיין קאָלעגע אין געריכט

(2) בעת אַ פּראָצעס פון באָלעסלאַוו קאַרשביצקי געגען אייניגע לאָקאַטאָרען וועגען עקסמיסיע האָט דער פערטיידיגער פון די אָנגעקלאָגטע אַדוו. זוואַלסקי פון קאַליש אָנגערופען קאַרשביצקין לאָטר, גנב און בעהויפּטעט, אַז קאַרביצקי איז געזעסען אין טורמע. קאַרשביצקי האָט דעם אַדוו. זוואָלסקין אָנגעקלאָגט אין שטעטישען געריכט, וועלכער האָט איהם פער'משפּט אויף 3 טאָג אַרעסט און 15 זל. שטראָף. זוואָלסקי האָט אַפּעלירט און נעכטען איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען אין היגען קרייז-געריכט. ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער אַדוואָקאַט איז שלעכט אינפאָרמירט געוואָרען דורך זיינע קליענטען. דאָס געריכט האָט איהם פער־משפּט אויף צו בעצאָהלען 50 זל. שטראָף.

רואינירטער לאַנדווירט זיך אויפגעהאַנגען אויף אַ דראַט

(א) מיכאַל שטשעטשינסקי אַ רייכער פויער פון דאָרף מאַגדאַלענובעק, סלופּצער קרייז, האָט געהאַט אַ פערמעגען פון 34 מאָרג. לעצטענס זענען ביי איהם ד יגעשעפטען שלעכט געגאַנגען און מיט עטליכע טעג צוריק האָט מען איהם פערקויפט פון אַ ליציטאַציע דעם גרעסטען טייל פון זיין באָדען-פערמעגען. די ליציטאַציע אויפ'ן רעשט פער מעגען איז אויך געווען בעשטימט אויף די באַהענסטע טעג.

נישט קענענדיג איבערטראָגען זיין רואין איז שטשיטשינסקי נעכטען אַוועק אין פעלד הינטער'ן דאָרף און דאָרט אויף אַ דראָהט זיך אויפגעהאַנגען אויף אַ באַרך-בוים. אינדערפריה האָט מען איהם געפונען שוין אַ טויטען.

אַלע יודען

אָהן אויסנאַהם זענען מקיים די מצוה פון ארבע כוסות מיט ר'

מענדיל בארנשטיינס ווייז

1 יאהר פעסטונג פאר וועלען דערמאָרדען זיין פרוי

(–) מיט אַ צייט צוריק איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער געהילף-קאַסיר פון דער קאַליששער באַהן-סטאַציע פּיאָטר זאַקשעווסקי האָט פערשווענדעט 7,000 זל. פון דער באַהן-קאַסע.

דערוויסענדיג זיך, אַז פּאָליציי זוכט איהם, האָט זאַקשעווסקי אויסגעשאָסען אויף זיין ווייב מאַגדאַלענאַ און מיט 2 שאָסען אויף זיך אַליין געוואָלט דערשיסען.

פרייטאָג איז זאַקשעווסקי געשטאַנען פאַר'ן קרייז-געריכט ווערענדיג בעשולדיגט אין וועלען דערמאָרדען זיין פרוי. זאַקשעווסקי איז פערמשפּט געוואָרען אויף 1 יאָהר פעסטונג.

פאַר פערשווענדען די 7,000 זל. וועט זאַקשעווסקי האָבען אַ צווייטען פּראָצעס.

דעם הויפּט-געווינס

האט דער, ווער פון 15. מערץ ביז'ן 30. אַפּריל קויפט

א מענער-הוט

ביי מ. קאפּעלושניק קאנסטאנטינער 8

ווייל נאר איז דעם אנגעגעבענעם טערמין זענען די פרייזען רעדוצירט מיט 30 פּראצענט.

איילט אייך צו און נוצט אויס די געלעגנהייט!

22-טע מלוכה-לאטעריע

5-קלאס — 11-טער טאג

20.000 zł. na nr.: 34535.

Po 5,000 zł. na nr.: 829985 145648 176363.

Po 3.000 zł. na nr.: 25928 32127 41670 53912 71653 80690 98216.

Po 2.000 zł. na nr.: 14468 61840 81601 91538 99737 119582 123430 137473 139410 141380 142038 149326 154882 161145 161793 205365 207619.

Po 1.000 zł. na nr.: 15468 34182 34433 38954 39983 40278 42838 45291 46899 61786 63554 67271 69787 70026 71019 72884 73660 74502 81181 81910 101157 101777 104678 110895 127495 130496 133897 136444 142078 153218 156808 171637 185059 191592 207633.

Po 500 zł. na nr.: 706 1123 1920 3537 3880 3913 5082 7597 9844 12930 13861 15110 15163 15450 17235 18200 20303 21541 22081 22412 22784 22934 28701 29002 29033 32202 32420 32697 35117 36569 38123 39151 40113 40546 43440 44378 44924 45341 45590 45925 49208 50296 52260 52753 57814 58039 60572 60943 61557 62978 63636 63964 65460 65580 67836 69106 70356 73253 73444 73506 74700 74919 75010 77319 78029 78770 80200 80538 84710 84760 86839 87336 90106 90189 93342 98992 101536 104506 104529 105029 105629 106147 167074 109128 113423 116207 117268 118564 119891 120056 120144 122449 125479 126243 127544 132605 135888 138617 140055 143181 145240 145985 147040 148068 149447 151631 151816 152454 152591 156770 158035 158497 159646 161360 163237 167588 167759 169612 173563 173603 174350 175296 176680 175929 176213 176271 178332 178392 178608 179048 181207 181278 182652 183835 185954 186948 188779 189006 189092 190343 190371 190913 191225 192155 192451 192597 192725 193651 194246 197029 197289 197848 199709 201196 202952 205002 205145 206715 208153 208544 209786.

Po 250 zł. wygrały numery następujące:

108 18 246 318 32 432 34 432 584 690 743 52 76 97 947 1006 219 72 399 580 695 722 815 947 2028 143 329 440 50 599 688 788 824 82 915 3015 48 85 137 244 309 34 577 652 83 704 71 814 955 56 80 95 4143 55 60 97 273 80 89 414 536 97 610 51 61 778 801 35 84 85 5009 129 70 532 92 504 866 924 67 6179 376 30 449 54 63 935 7121 369 654 916 8033 169 332 501 14 47 50 79 89 91 649 94 862 928 9008 233 301 90 500 602 759 67 833 90.

10054 73 150 254 341 90 409 663 755 839 70 911 11040 46 81 124 307 54 414 39 583 95 622 55 820 963 99 144191 357 602 806 974 81 84 145015 69 825 84 964 12050 64 80 187 229 42 346 423 33 72 94 567 610 86 780 96 849 51 942 13040 128 352 437 523 31 616 64 14037 137 48 294 340 462 79 83 553 86 608 82 720 28 419 77 920 15106 16 38 201 18 308 33 464 587 606 7 12 706 64 85 811 51 909 69 78 92 1602564 70 84 151 54 228 462 83 529 51 91 97 627 829 930 17026 76 189 270 311 65 414 33 551 95 865 96 900 18116 22 349 75 99 415 562 707 95 856 903 48 99 19259 64 88 304 11 32 53 76 480 520 23 31 71 656 57 735 58 62 850 81.

20143 51 242 302 5 418 37 561 639 42 50 92 726 47 66 862 68 21134 293 337 60 492 47 89 521 97 816 58 912 47 22008 82 190 201 38 77 368 503 84 619 49 727 59 68 881 23186 229 371 596 24034 172 254 338 68 420 25 674 88 704 46 808 34 25017 28 58 68 192 344 432 635 56 68 434 894 944 26012 34 39 130 92 93 273 309 51 474 512 17 618 781 85 869 911 17 73 27115 17 605 29 40 92 723 47 92 918 84 28137 44 72 73 220 388 739 847 59 69 927 52 75 29013 38 75 76 378 96 460 530 70 654 745 94 869 916.

30285 475 82 605 37 69 717 38 987 31120 44 230 95 462 501 6 743 933 88 32008 37 108 19 229 407 53 89 749 79 872 76 79 936 40 59 33038 64 85 171 308 95 427 598 609 34 706 92 825 71 34059 248 95 86 316 54 64 495 710 31 48 52 852 937 51 35146 72 208 375 451 515 17 39 93 819 89 98 36080 156 78 81 257 362 788 829 35 70 986 37031 137 89 227 9 8432 587 616 50 86 707 69 84 93 880 89 983 38006 9 50 406 90 520 750 94 882 927 39050 100 47 257 420 586 93 628 46 59 65 79 97 99 721 931.

40028 446 521 704 822 30 959 84 41027 117 200 352 79 405 40 75 90 724 806 53 74 42010 98 162 288 328 566 624 960 43224 463 64 583 601 42 854 946 63 92 44004 35 50 80 175 94 314 409 795 990 45040 123 1 227 323 61 83 464 547 49 82 788 834 95 931 46106 56 226 47 338 502 91 821 31 967 96 47013 53 108 56 278 576 821 935 48085 185 250 98 343 459 533 838 981 93 94 49023 62 378 497 601 11 82 83 797 852.

50051 219 310 73 89 529 722 887 917 51024 76 102 26 340 636 708 58 945 52041 104 53 213 83 324 25 53 482 580 644 74 89 724 67 828 89 53240 44 68 72 315 58 476 594 789 857 917 35 54 54045 378 92 409 531 92 764 837 72 905 74 55032 149 84 309 99 404 504 97 636 988 56000 5 66 205 68 73 314 70 80 400 29 50 668 72 732 57193 94 453 563 72 74 656 94 711 12 54 831 34 51 991 58198 235 385 404 36 578 59132 212 423 645 757 900 25 97.

60676 81 756 812 22 953 61180 202 92 309 434 71 535 68 625 55 719 56 859 904 62197 231 49 70 375 89 400 87 697 755 78 613 31 63013 117 21 48 316 485 86 512 728 99 906 27 64092 110 34 261 566 611 717 988 93 65043 58 73 131 32 212 310 468 515 21 41 71 610 846 49 66169 70 77 359 83 533 804 79 67033 56 303 30 90 481 584 678 822 86 68011 75 125 41 239 35 317 529 55 80 689 817 88 954 95 69020 107 47 66 69 227 45 309 481 517 664 810

70039 61 77 104 42 310 598 630 36 91 730 844 85 929 83 71080 227 96 316 71 388 636 755 841 52 75 78 913 26 72151 244 316 48 410 62 91 636 52 59 61 835 918 34 41 73163 213 512 18 782 963 74165 259 319 423 48 678 83 855 75048 144 70 337 46 49 431 516 23 693 96 765 46 873 904 46 79 76289 510 615 721 89 95 841 48 917 77 77005 54 261 75 95 434 51 56 503 633 36 817 913 25 55 75 78324 611 900 59 79123 30 56 212 65 434 74 526 664 731 802 916 21 67 87.

80183 251 314 467 637 704 55 968 70 81013 214 414 22 552 76 602 78 710 812 24 45 901 82045 80 274 93 311 654 704 58 814 83026 88 94 141 212 77 320 422 600 788 823 95 911 39 99 84061 89 127 71 78 281 330 674 77 714 56 70 86 982 93 85013 36 59 104 238 341 94 479 509 28 42 43 61 628 82 89 856 86216 26 66 74 318 522 43 50 61 79 612 720 941 87008 154 256 71 305 418 550 71 81 729 31 61 79 801 88095 413 46 57 76 85 669 88 837 969 89384 424 27 44 576 86 722 953.

90009 16 17 65 70 178 219 304 54 447 526 40 817 91023 173 286 96 97 303 75 351 511 762 810 19 92084 235 94 339 458 62 542 46 48 86 685 717 40 810 963 93050 65 122 305 95 481 552 720 962 94108 201 427 43 525 667 761 890 927 56 85 88 95005 406 92 518 32 646 771 929 79 87 95 96228 495 564 599 770 932 97161 248 73 515 608 726 42 78 856 98033 175 284 378 664 93 720 986 99188 204 10 30 355 78 428 46 509 84 600 781.

100062 132 66 88 216 64 305 69 73 79 444 80 564 67 672 74 701 804 28 89 94 101105 6 70 255 425 588 821 102090 314 23 75 534 79 664 889 920 103034 114 18 82 202 18 383 427 530 31 51 696 701 8 9 12 35 79 99 957 96 104033 56 270 71 87 91 92 449 77 648 794 803 36 45 52 54 956 70 105107 10 48 82 209 81 321 62 84 88 443 735 810 20 47 989 92 97 106007 225 301 41 91 441 536 626 56 91 859 107137 201 6 310 61 405 7 21 568 93 822 81 915 83 108004 11 141 258 398 421 27 65 87 727 73 91 98 810 24 40 78 921 109044 187 249 89 463 512 30 70 609 12 21 48 54 89 779 81 929 32

110053 134 266 520 72 87 685 721 49 60 810 111014 109 94 299 362 77 627 95 773 91 856 93 112021 180 255 88 409 507 8 766 78 805 12 958 87 113073 131 59 295 312 44 90 431 58 563 632 82 787 826 114172 366 408 62 620 729 802 90 916 115048 258 322 443 62 514 26 868 76 116045 60 161 223 425 601 796 813 117012 38 250 303 489 667 733 68 934 68 76 89 118048 96 153 319 436 559 74 81 699 807 27 50 119086 98 152 271 363 431 501 901 35 37 55 61.

120038 75 122 393 411 540 609 704 34 805 18 61 86 904 121069 277 78 310 98 550 745 816 94 902 122016 18 122 236 88 334 77 447 92 508 35 36 38 625 87 766 807 123000 17 108 247 68 389 435 501 90 707 812 72 84 124012 44 92 198 203 24 318 57 450 545 72 689 741 816 951 125050 52 150 275 341 67 84 551 637 892 953 57 59 64 126329 70 421 908 69 127010 223 66 433 735 832 128046 206 21 83 413 61 537 607 34 52 56 703 887 943 129048 111 235 63 430 541 59 66 600 30 703 850

130114 365 504 40 740 42 131171 663 718 876 901 8 19 132068 103 231 380 419 562 88 608 61 64 707 825 80 133108 223 400 3 539 697 714 81 872 73 914 134095 169 417 61 64 704 35 936 135012 78 428 627 78 962 75 136185 270 336 81 439 75 526 680 705 827 137002 32 58 124 37 67 200 88 506 43 85 654 814 990 138032 33 40 208 23 317 908 139015 93 274 355 416 39 557 99 657 744 52 70 87 808 77 79 919.

140181 345 46 428 577 627 892 141066 384 568 77 654 98 785 900 23 74 142034 67 78 91 377 460 81 755 94 959 143076 194 243 353 580 724 36 51 46 72 118 56 63 272 529 47 51 874 977 146052 83 106 60 76 261 93 300 6 53 412 50 705 30 54 822 43 73 955 97 147164 305 32 523 53 99 922 148121 28 400 639 705 37 149005 168 82 200 24 56 79 306 9 41 432 53 535 652 738 850 930 89.

150132 45 256 392 424 535 42 657 869 86 151044 328 445 97 98 634 82 759 933 63 152174 507 699 768 825 56 900 153036 43 44 252 59 325 42 402 34 635 74 73 762 82 98 819 64 96 928 154018 37 221 337 553 731 847 58 63 998 15091 161 77 211 99 471 94 560 98 661 704 76 804 57 972 156016 45 128 210 325 578 629 64 919 157113 59 90 349 82 532 690 796 158122 401 675 770 89 897 159222 36 404 556 609 719 43 99 840 76 984.

160068 128 273 77 314 54 486 514 19 34 67 96 616 74 85 92 99 707 10 82 858 64 74 81 942 60 161071 93 144 276 392 419 505 98 727 83 811 93 162048 79 180 594 841 81 163015 23 33 74 84 147 69 75 268 336 726 804 83 164116 246 52 539 79 630 35 53 76 721 75 99 853 905 26 165117 142 66 94 218 436 98 589 616 41 72 821 56 919 31 192 341 94 97 517 734 994 167025 97 210 90 99 308 554 842 69 72 908 99 168016 44 317 477 525 618 23 95 763 813 23 47 964 169040 84 90 92 113 200 44 52 336 426 63 78 547 67 639 870 929 66 74.

170217 80 373 522 42 761 945 73 171010 168 258 71 359 403 7 595 602 37 82 708 10 38 66 869 172013 29 35 195 266 328 445 52 852 56 68 838 173037 76 288 333 476 501 615 70 777 826 59 980 174080 150 323 486 615 737 808 942 68 145008 118 231 92 393 453 79 577 641 797 869 967 176025 67 81 103 212 78 354 561 74 669 78 788 834 43 937 177072 116 269 77 345 512 80 621 800 72 977 178040 104 30 309 572 601 14 91 810 179000 14 189 324 453 89 541 93 610 52 793 847 56 85 930 50

180108 37 53 248 349 514 42 739 85 97 805 181030 65 74 455 73 526 95 611 19 58 700 33 95 823 83 907 78 182028 51 74 138 95 225 45 356 64 82 562 623 38 97 717 183065 89 109 26 27 48 58 255 56 380 441 47 51 52 501 13 26 77 664 730 839 85 914 60 184038 112 210 16 96 474 79 97 512 85 712 35 923 57 89 185036 59 176 91 225 53 351 462 521 77 623 84 759 854 68 918 27 50 186208 28 50 59 352 87 556 57 715 810 999 187038 226 331 436 73 631 68 96 774 81 813 26 922 188119 38 264 348 494 645 719 820 27 55 953 189009 10 68 122 94 233 50 364 674 908.

190014 24 45 51 179 326 76 512 58 79 651 58 72 843 191088 94 141 47 209 92 425 567 711 57 853 56 192024 107 16 98 249 71 316 456 87 785 802 75 87 193227 62 311 29 42 65 457 749 808 906 194022 51 83 88 146 96 273 87 318 72 507 59 629 973 190110 78 294 405 18 75 563 57 747 49 52 938 196101 30 325 483 196101 30 235 483 755 94 801 15 909 17 70 197008 14 80 132 450 601 44 722 41 820 97 109113 232 397 951 199517 92 780 833 972 77 88.

200080 118 207 31 422 607 32 844 87 980 201004 100 87 95 308 74 538 617 65 866 84 89 919 95 202048 145 73 218 61 77 374 89 443 61 98 521 70 724 896 960 203047 57 133 214 34 39 359 422 555 668 714 16 63 899 204172 222 380 448 704 808 962 205063 328 64 82 591 716 85 907 206098 110 94 223 47 61 317 427 573 606 933 56 207028 61 120 89 222 397 477 591 608 56 714 77 809 93 980 208011 57 69 177 84 234 37 73 303 26 51 458 507 735 75 828 85 209026 30 93 103 16 49 209 33 317

עפּענטליכע ווענדונג צו אַלע בעזיצער פון אפּגעטראגענע מענער-היט!

אויב איהר ווילט אייער געלד נישט ארויס-ווארפען אין גאס, טאַ גיט אייערע

היטען צו פאסאנירן

נאָר אין היטען-געשעפט מ. קאפּעלושניק

טויזענדער קונדען האבען זיך איבערציינט, אז א פאסאנירטער הוט פון מ. קאפּעלושניק, קאנסטאנטינער 8 ווע־ט הן אין צוראטעז, און הן אין דער ארבייט ערשטקלאַסיג אויסגעפערטיגט.

● 8 קאנסטאנטינער 8 ●

גרינדונגס־פערזאמלונג פון 26 יידען־פאבריקאנטען

נעכטען איז אין טעקסטיל־פאבריקאנטען־פערבאנד אויף זאכאדניא 68, פארגעקומען די גרינדונגס־פערזאמלונג פון 26 יידען־פאבריקאנטען, וועלכע זיינען נישט אנגעשלאסען צום גרויסען יידען־קארטעל, וואס איז מיט א קורצער צייט צוריק געגרינדעט געווארען דורך די גרויסע יידען־פאבריקאנטען. אזוי ווי די אנגעשלאסענע יידען־פאבריקאנטען האבען אנגעהויבען צו דער מאכט אז מ'זאל דעם צאל פון די ארויסגעשיקטע יידען־סחורות צום פארבען און אפ־עטירען אין דער שווייץ, צו־יקגעבען נאר די פאבריקאנטען, וואס דער קארטעל וועט געבען די הסכמה, האט דאס בווא'יגען די איבריגע יידישע פאבריקאנטען, וועלכע געהערען נישט צום גרויסען קארטעל און די צאהל פון זייערע וועב־שטוהלען מאכען אויס 400, זיך צו בילדען אין א ספעציעלע ביים טעקסטיל־פאבריקאנטען־פערבאנד, וועלכע וועט פערטיידיגען די אינטערעסען פון די קליינע פראדוצענטען.

א חוץ דעם האט דער גרויסער קארטעל פון די 12 יידען פאבריקאנטען זיך בעמיהט, אז מ'זאל די קליינע פאבריקאנטען נישט פערקויפען קיין רויהען זיידען, נישט אננעמען צו אפרעטירען און פארבען אין דער שווייץ און נאך שטערונגען. אבער דאס קומט זיי נישט אן לייכט, ווייל די אגענטען פון רויהען זייד ווילען לייזען אויך ביי די קלענערע און די שווייצארישע פארבערייען און אפרעטורען האבען בפירוש געענטפערט אפ דעם קארטעל, אז זיי האבען פארבערייען און אפרעטורען פאר אלע. אז דאס האט נישט געהאט קיין שום פעולה, האבען זיי געמעלדעט דער מאכט וועגען דעם, אז די קליינע פאבריקאנטען צאהלען נישט קיין שום שטייער און דאס מאכט זיי מעגליך צו קאנקורירען מיט די פרייזען.

אבער אויך דאס איז נישט ריכטיג, ווייל די צאל־מאכט פערצייכענט יעדען קילא סחורה, וואס ס'ווערט ארויסגעשיקט צום פארבען און אפרעטירען און אזוי פיל קומט אויך אריין. נאכמעהר, דער צאל־אמט נעהמט דאס אן מיט 200 זלאטעס א קילא, און באמת איז דאס ווערט 120 זלאטעס, וואס די קליינע פאבריקאנטען צאהלען באמת מעהר פאדאטקעס ווי ס'קומט, ווייל די שטייער מאכט זיינע נישט און קאנטראלירט אין צאל־אמט.

אויף דער דערמאנטער פערזאמלונג איז אויך אנגענומען געווארען א רעגולאמין און ס'איז געוועהלט געווארען א פערוואלטונג פון די ה"ה גאדעס, גליקסמאן, האלביג, אב און לאנדוי.

ב. פ.

לאדזער יודישער קאמעראל־טעאטער

נייער „אררט"

אין ווייסען זאל „מאנטיפעל" זאכאדניא 43.

קינסטלערישער לייטער: מ. בראדערזאן.

היינט, זונטאג — 1 פערשטעלונג אנהויב 9.45 אווענד

א.ג. „יום־טוב אינדערוואכן"

אין 2 טיילען, 12 נומערן

אין פראגראם:

1) געטריישע ליבע; 2) שפאניאלא; 3) סריה־ליבע; 4) קאטארינקע; 5) א תפלה; 6) בלאטע יאסען; 7) שנעלע בעלי־מלאכות; 8) היני־מער די קיליסען; 9) פראים סמיט און סיידי קנעפ"; 10) מאנאלאג; 11) אויף דער גאלעריע; 12) ס'גייט שוין ווערען גוט.

טעקסטען: משה בראדערזאן, משה נאדיר, און ם. נאדעלמאן.

מוזיק: ה. רובין און א. ביינעלמאן.

דעקאראציעס און קאסטיומען: י. ברוינער.

טענץ און פלאסטיק: ז. קרושובנא און ם. פלפער.

רעזשי: דושיגאט—שומאכער.

מוזיק־דירעקטאר—ח. רובין. סאטא: — ה. סראקא

מאשינעריע־טעכניקער — דור מאזאגאווער.

ליכט־עפעקטען: ירמא. בינע־אינספעקטאר: ם. קאן

אנסאמבל לויט א.ב. פרויען: זיסעלע גירל, מרים דזלסקא, לאלא זילבערמאן, שיינע כרים, מאשע פעטערמאן. מענער: ח. אלטמאן, שכנאל גאלדשטיין, שמעון דזשיגאן, מאטל קאן, יעקב ריינגלאס, ישראל שומאכער, יוסף שיפער

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון 5 א זייגער נאכמיטאג אן.

ירא העם וישפוט

אויף די מודעה פון ראבינאט לאפרישא מאסירא שרייב איך אנטוואָרט לאפרישא מחששא, עס זאל נישט ח"ו זיין איבערצוקלערען אפילו למהדרין מן המהדרין וועגען מיינע מצות וואס ווערן געבאקן אין ווישניא־גורא זענען אונטער די שטרענגע השגחה פון דארטיגען אבדק"ק קאלושעק ר' מרדכי ראובן בנעט ב"י, וואס ער האט דארט אריינגעזעצט א משגיח א איש נאמן ווי"ש, בעזונדער א יונגען משגיח א זוהן פון דעם אויבענדערמאהנטען הרב שליט"א און אט ליינט דעם נוסח פון הכשר, וואס דער רב שליט"א שרייבט:

ב"ה. המצות של פסח הנאפות לטחינה על מצה־רייבעכץ אצל בעה"ב האופה ר' בנימין הענעבאוויץ בפה ווישניאווא־גורא עומדת תחת השגחתי וכשר לחג הפסח תרצ"א, ד' וויק"פ פה ווישניאווא־גורא. מרדכי ראובן בנעט.

עם החותם מרדכי ראובן בנעט.

אבדק"ק קאלושעק, ווישניאווא־גורא, אבודעספאל והגליל.

און זיי ווערען באמת געגעסען מיט זעהר א שטרענגע השגחה וכשרות נאך פיל מעהר ווי בפה, וואס איז מפלומרשט יא פון ראבינאטס השגחה און זיי ווערען געמאהלען אין די מיהלען יאקובא 2, אויך אין בושעושינער 23 אונטער די השגחה פון הרב ר' חנוך הענעך זילבערשטיין אבדק"ק מיזאטש חופ"ק לאדז, פאמארסקא 53, וואס קומט עטליכע מאל אין טאג אויף צו זעהען די מצות און האט אויך אריינגעזעצט אין די מיהלען משגיחים נאמנים און עס איז ח"ו גארנישט איבערצוקלערען. אויך אין דער בעקעריי גלובנא 65 אונטער דעם אויבענדערמאהנטען רב'ס השגחה און יעדער יוד קען אריינקומען זעהען דאס גרויסע כשרות אין די בעקעריי

עס איז באמת נישט קיין וואונדער אויף דעם היגען ראבינאט, וואס שרייבען אזעלכע מודעות, ווייל זיי האבען נישט פון דעם קיין איינקונפט, אזוי ווי ביז איצט זיי זענען דאך צוגעוואוינט אויף יעדען טריט און שריט צו נעהמען די אונגעהויערע סומען און דווקא פאלט עס אריף אויף די אויסגאבען פון די ארימע בעפעלקערונג. וואס איז נישט דערלאזבאר ביי דער היינטיגער קריזיס־צייט. איך האב געקויפט 2 וועגען מעהל צו 35 זל. א זאק פון 100 קילא אין די גרעסטע מיהל וואס געפינט זיך אין טוירען און האבען די בעסטע ווייצען, וואס זענען כשר לפסח. נאר צוליב דעם אויבענדערמאהנטען ראבינאט, האבען אויך אנדערע בעקער'ס נישט געקענט קריגען דאס מעהל און בין געווען געצוואונגען צו קויפען אין די איינציגע דורך זיי גע'כשר'טע מיהל צו דעם פרייז פון 47 זל. א זאק, די אורזאכע פון נישט בעקומען דאס מעהל פון טוירען איז פאלגענדע:

דער היגער ראבינאט האט פערלאנגט אין ערשט התחלה פאר כשר'ען די מיהל 2000 זל. און א בעזונדערען אפצאהל פון יעדען זאק, וואס קומט נאך לאדז 1 פראצענט פון די סומע. דער פסק־דין איז געפאלען אונטער פארויז פון דיין ר' מרדכי ניסן קרול און אזוי ווי ר' משה דאמב ב"י איז צוריקגעקומען פון אטוואצק אין דעמאלט ר' מרדכי ניסן געווען אין זאקאפאנע, האט ר' משה דאמב ב"י פערלאנגט נישט ווייניגער ווי 4000 זל. מיט א בעפעהל, אז אינפאלס ווען א צווייטער רב וועט כשר'ען די מיהל וועט דאס מעהל קיין לאדז נישט אריינגעלאזט ווערען.

דעריבער האב איך דאס מעהל נישט געקענט קריגען דער ראבינאט זעלבסט האט אין די ציישונג נומער 54 פון מיטוואך ס"ו אדר מודיע געווען, אז מען זאל קיין מעהל מיט די וועגען נישט ברענגען און מען וועט עס נישט מכשיר זיין, ווייל די קאנטראלע קען נישט זיין ווי געהעריג, אבער איצט, אז ווער ס'ברענגט א וועגעלע מעהל פון די קליינע שטעטלעך און בעצאהלט 20 זל. איז עס שוין כשר ווי געהעריג און מ'געהט אפילו נישט באבקוקען, נאר מ'פערלאזט זיך אויף דעם משמש.

מצות האלטען געווען היי־יאהר ביי נישט די אונגעהויערע אפצאהלונגען, וואס עס דערגרייכט צו די סומע פון בלויז איינעם כשר'ען 12.000 זל. און מעהל אריינפיהר־אפצאהל 5000 זל. צוזאמען 17.000 זל. אויסער מיהלען כשר'ען און אנדערע אפצאהלונגען, וואלט געקאסט צו 15 זל. א פוד.

איצט פרעג איך מיך די עפענטליכקייט, צי 800 ביז 1000 זל. א חודש פענסיע, אויסער קדר־שין וד"ת איז צו ווייניג, נאר דווקא פון דעם לחם עוני ציהען אזוי פיל געלד?

בעמערקונג: איך פערלאנג פון ראבינאט זיי זאלען צוריקציהען דעם פאלשען אנאנס, אז מיינע מצות זענען חמץ גמור, אין פאל ווען אין וועל זיין דורך די מודעה געשאדיגט, וועל איך פארטרעטען מיט א געריכטליכע פאדערונג

בנימין הענעכאוויץ.

גלובנא 56.

עפענטליכע ערקלערונג

אלס הסר ממך עקשות פה ולזות שפתים זענען מיר געצוואונגען צו ערקלערען די עפענטליכקייט, אז דאס רייבעכץ, וואס ווערט געמאהלען ביי אונז אין די מיהלען איז כשר לפסח לעהיו"ט אפילו למהדרין מן המהדרין, ווייל עס ווערט נישט אריינגענומען קיין שום מצות אהן א הכשר מהרב השייך צו די בעקעריי און השגחה פון הרב ר' חנוך הענעך זילבערשטיין, וואס איבערזעהט פאר די מצות פאר דעם מאהלען און מיט ספעציעלע משגיחים, וואס קלויבען ארויס כפילות ונפיחות וכל החששות ח"ו דעריבער איז נישט ח"ו קיין שום חשש ויאכלו ענוים וישבעו. קומט יודען, איבערצייגט אייך מיט וואס פאר א מאטיוו דער ראבינאט קען זיין ערלויבען און ארויסלאזען פון זייער מויל דאס ווארט חמץ גמור. מיר זענען דאך נישט אומשטאנד צו געבען 2000 זל., אזוי ווי זיי האבען פערלאנגט פאר א יאהר.

14253 **ליפמאן נח אקרענט.**

יאקובא 2.

25 יאהריגער יובל פון דער פועלי־ציון בעוועגונג

אין היינטיגען חודש פאלט אויס דער 25־יאהריגער יובל פון דער פועלי־ציון־בעוועגונג. אין חודש מערץ 1906 איז פארגעקומען דער ערשטער גרינדונגס־צוזאמענפאהר פון פועלי־ציון אין פאלטאווא. די אנפיהרענדיגע אינסטאנצען פון דער פועלי־ציון־בעוועגונג אין פוילען, האבען בעשלאסען צו פראקלאמירען לכבוד דער דאטע א יובל־חודש.

היינטיגען שבת איז אין ענגלישען זאל פארגעקומען די פייערליכע דערעפנונג פון דער יובל־קאמפאניע אין לאדז.

די פערזאמלונג עפענט איינער פון די גרינדער פון פוילישען פע־באנד, ראטמאן האלענדערסקי. אין פרעזידיום זיצען אנפיהרענדע חברים פון די לאדזער פועלי־ציון און אייניגע פיאנערען, וועלכע האבען זיך געפונען ביי דעם וויגעלע פון דער פארטיי, מ. פעדער און י. שולמאן. דער גרויסער פערזאמלונגס עולם זינגט די „שבועה" און ה' מיטעסק בעגריסט די ה"ה האלענדערסקי און עדעלמאן די גרינדער פון פועלי־ציון אין פוילען.

ה' עדעלמאן האלט א רעדע מעגיני דיומא און ה' סטאלארסקי רעפערירט דעם פלאן פון דער יובל־אקציע. נאכדעם ווי ס'רעדען נאך די ה"ה: פעדער און מיטעסק איז אין נאמען פון דער „יוגענד" און „יונגבאר" יאמא ווערט די פערזאמלונג ביי א זעהר פייערליכע שטימונג און אונטער די קלאנגען פון דער שבועה געשלאסען.

גרויסער פאליטישער מיטינג פון דער פועלי־ציון־יוגענד

אויף היינטיגען שבת האבען די פועלי ציון־יוגענד צונויפגערופען א גרויסען פאליטישען מיטינג פון יוגענדליכע ארבייטער א. ג. „די יודישע ארבייטער־יוגענד אין קאמף פאר איהרע רעכט".

וועגען צעכו־נע־צן און יוגענד־שוץ האבען גערעדט די ה"ה ראזענבערג, אנטיגנוס, טענענבוים, יאמע און מיטעסק, נאכדעם ווי ס'איז איינשטימיג אנגענומען געווארען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס ווערט דער גוט־בעזוכטער מיטינג אונטער די קלאנגען פון דער יוגענד־שבועה געשלאסען.

גוט און ביליג — כשר לפסח — גוט און ביליג — כשר לפסח

ווין, מעהד און שפריט כשר לפסח

קויפט מען נור אין בעריהמטען ויין־געשעפט פון מענדיל בארנשטיין

בארוויין" לאדז

נאוואמיעיסקא 30

טעל. פאן 58־210

א רעוואלוציע אין דער קאסמעטיק!

אונגעוועהנליכע רעדוקציע פון אלע פרייזען אין דער איינציגער און איבעראל־בעקאנטער קאנקורענץ־פערפומעריע פון דער פירמע

י. דרוקער, 5 זאוואדזקא 5

טעלעפאן 175־92

וואס בעזיצט דעם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע פאריזער פערפומען, ווי אויך די פיינסטע ערשטקלאסיגע פודערן, טואלעט־זייפען אז"וו

מיט אכטונג

Perfumerja J. DRUKIER, Zawadzka 5, tel. 175-92

בעמערקונג: ענגראסיסטען בעקומען ספעציעלען ראבאט.

קיין פיליאס בעזיצען מיר נישט.

75 יעהריגער יוביליי

פון א פערדינסטפולער געזעלשאפט-ליכער טוערין

מארגען מאנטאג פייערט איהר 75-יאהריגען יובילעאום די פערדינסטפולע בירגערין פון אונ-זער שטאט פר. סאלאמעא העלער. אלס 19-יאהריג מיידעל האט פרוי העלער אין יאהר 1875 אנגע-הויבען איהר טעטיגקייט אלס לייטערין פון א קאנצעסיאנירטער שולע פאר מיידלעך, אזעלכע שו-לען זענען צו יענער צייט געוועזען 3 אין גאנץ פוי-לען. עטליכע דורות האט ערצויגען פרוי העלער און האט פיל געטון פאר די בישט-פערמעגליכע פרוי העלער איז געוועזען אייגע פון די ערשטע, וואס האט אין איהר שולע אייגעפיהרט דעם העברע-אישען לימוד אלס געגענשטאנד.

אין די שפעטערדיגע יאהרען איז פרוי הע-לער געוועזען געזעלשאפטליך טעטיג אין פערשי-דענע אינסטיטוציעס, אין פערוואלטונג פון אוד-ראוויסקא (זייט יאהר 1909). זייט א רייה יאהרען איז פרוי העלער אויך טעטיג אלס פערוואלטונגס-מיטגלידערין אין פרויען-שוץ-פעראיין א. אגוד.

מיר ווינשען דער געעהרטער יובילארין נאך פיל יאהרען פון נוצליכער געזעלשאפטליכער אר-בייט אויף די געביטען, וואס זי האט פאר זיך אויסגעוועהלט.

צווייטער קאנצערט פון כענקין

נאכ'ן גרויסען ערפאלג וועלכען וויקטאר כענ-קען האט געהאט אויף זיין ערשטען קאנצערט די פאריגע וואך דינסטאג, קומט פאר דעם הייגטיגען דינסטאג, אווענד דער צווייטער קאנצערט. כענקין האט פארגעברייט אויף זיין צווייטען קאנצערט א פולשטענדיג נייעם פראגראם.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, ד. 22 מערץ

10,15 — טראנסמיסיע פון גאטעס-דינסט אין פויזנער קאטעדרע, 11,35 — פארלעזונג פון גלח ד"ר פאסטושקא, 11,58 — צייט-סיגנאל, מעטעא-ראלאגישער קאמוניקאט און פראגראם פון קינאס און טעאטערן, 12,15 — פריהמארגען קאנצערט פון ווארשאווער פילהארמאנישען ארקעסטער 15,40 — פראגראם פאר עלטערע קינדער און פאר יוגענד 16,10—לאדזער פאסט-קעסטעל, לויפענדע, קארעס-פאנדענץ, 16.30 מוזיק פון גראמאפאן-פליטען, 16,40 — שמועסען, 16,55 מוזיק פון גראמאפאן-פליטען, 17,15 — אנגענעהמע און נוצליכע ידיעות 17.40 — קאנצערט, 19.00 פערשידענעס, 19,25 — פעליעטאן. 19,40 — וואיעוואדישער ראדיא-קא-מוניקאט, 20,30 — אווענד-קאנצערט, 22,00 פע-ליעטאן, 22,15 — פידעל-קאנצערט, 22,35 — קא-מוניקאטען פון פאסט, מעטעאראלאגישע סטאציע, פאליציי, ספארט און אויך טאנק-מוזיק.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און דענטיסטישער קאבינעט.

זגיערזשער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערן פ'	1½.- 12½
ד"ר פערשנער קינדער-קראנקה.	11-9 4½.-3
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	2 - 12
ד"ר ביבערגאל הויט און וועגער.קר.	12½.- 11½
ד"ר שמירגעלד נערווען און ריסמאטיגע קר.	2—1
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה.	1½.—12½
ד"ר זאלצוואסער כירורגישע קראנקהייטען	3—2
ד"ר שפערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	1½.—12½

[illegible] אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפנט געווארען א רענטגען-אינסטיטוט.

לאדזשי נסקי-סטאראפאלסקא

צאהן-ארצט 10—1, 3—6

קינסטליכע ציינער, קראנגען, פאמבען א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

יין כשר לפסח

ווילט איהר גוטען ווין אויף ארבע כוסות
און הנאה האבען פאר אייער געלד, גישט פערגעסט
קויפט ראדזינען-וויין דעם בעסטען
פון דער וויין- און מעהד-פאבריק פירמא „פראגרעס".

פאר א זלאטע טופציג קריגט איהר דארט
א באטשינקע וויין גאר אנ'אנטיק
און דערצו אויך אנדערע וויינען
פון אונזער אייגענער פאבריק.

„פראגרעס" נומער זיבען קויפען אלע,
ווייל ער איז גוט, און ביליג אנערקענט,
ווער עס קויפט איהם איינמאל,
בלייבט אונזער שטענדיגער קליענט.

מעהד און וויין די בעסטע סארטען
בעקומט איהר ביי אונז אלערליי,
גוט און ביליג איז נאר „פראגרעס"-וויין
אלטער מארק נומער צוויי.

לעבענסמיד דורך רעוומאטישע שמערצען

אין דער צייט פון דעם איצטיגען קריזיס פאלען די טאג-טעגליכע דאגות זעהר צולאסט יעדען. און ווען עס קוועלען אייבעם דאצו נאך אונאויפהערליכע שמערצען, דעם קאן באמת דאס לעבען נמאס ווערען דעריבער איז אויך זעהר אינטערעסאנט דער בריף פון ה' פ. מאנן, ווארשא, קאנארסקיעגא 5, אין וועלכען עס שטעהט צ. א.: זייט יאהרען לייד איך אויף רעוומאטיזם. די אונערטרעגליכע שמערצען האבען מיר דאס לעבען פער'מיאוס'ט, און איך בין נישט געווען פעהיג צו קיין ארבייט, איך האב בע-נוצט א סך מיטלען, וועלכע האבען ליידער גאר פאר איבערגעהענד געווירקט, ווייל נאך א קורצער צייט האב איך ווייטער שמערצען געהאט. צופעליג האב איך א בעקאנטען פון מייגע לייִדען דערצעהלט און ער האט מיר געראטען צו פרובען טאגאל-טאבלע-טען, וועלכע ער האט שוין אליין מיט גרויס ער-פאלג בענוצט, בשעת ער האט אויף בעווראלאגיע גע-ליטען. לויט זייז עצה האב איך אין אפטייק טאגאל געקויפט. מיט פרייד מוז איך פעסטשטעלען, אז דער ערפאלג איז געווען וואונדערבאר, שוין זייט 3 חדשים האב איך קיין שום שמערצען, איך פיהל מיך איצט פולקאם געזונד, און קאן שוין ווייטער אר בייטען, אויס דאנקבארקייט און אויף באמנות עמ-פעהל איך יעדען לייִדענדען טאגאל-טאבלעטען אלס היילמיטעל. עס איז באמת נישט פערהאן גאר קיין בעסערס איבער טאגאל געגען רעוומאטיזם. גיכט-שמערצען און רייסען אין די געלענקען, ברעכען אין די ביינער, קאפ און נערווען-שמערצען, גריפע, ער-קעלטונגען, איבער 6000 דאקטוירים-אטעסטאטען דערפון א סך בעריהמטע פראפעסארען, טאגאל איז עוקר מן השורש די קראנקהייט אויף א באטירלי-כען אופן און איז אונשעדליך פאר'ן הארץ, מאגען און אנדערע ארגאנען. טויזענדער לייִדענדע האבען זייער געזונדהייט א דאנק טאגאל-טאבלעטען צוריק געוואונען. פרובט און איבערצייגט אייך אליין! צו בעקומען אין אלע אפטייקען!

טערעגראמען

פארשלאג וועגען א קאמיסיע

אויסצופארשען דעם ענין בריסק

ווארשא, 21. (טעלעפאנ'ש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) די סיים קלובען פון פ.פ.ס., פוי-ערים, כ. ד. און נ.פ.ר. האבען אריינגעטראגען א פארשלאג וועגען שאפען אנ'אויסעראָרדענטליכע קאמיסיע אויף אויסצופארשען דעם ענין בריסק. אין דער מאטיווירונג ווערט אנגעוויזען, אז די גע-זעלשאפט האט זיך צוליב'ן ענין בריסק נאך אלץ נישט בערוהיגט, אזוי אז די פראגע מוז אויפגע-קלערט ווערען. די קאמיסיע דארף באשטעהן פון פארשטעהער פון די יורידישע פאקולטעטען פון אלע פוילישע אוניווערזיטעטען.

א סקאנדאל אין דער ווארשעווער אפערע

מלוכה-פרעז. פערלאזט די גאלא-פארשטעלונג

ווארשא, 21 (טעל. פון אונזער קארעס-פאנדענט) אין נאמ'נסטאג פון מארשאל פילסודסקי איז פארגעקומען אין דער ווארשאווער אפערע א גאלא-פארשטעלונג, עס איז געשפילט געווארען „ק"ול קאכאנעק". אין דער דאזיגער אפערע ווערען געוויזען אייניגע פרייע, לייכטזיניגע סצענעס. בעת די דאזיגע סצענעס זענען געשפילט געווארען האט זיך אויפגעהויבען דער מלוכה-פרעזידענט, וועלכער איז אנוועזענד געווען אויף דער פארשטעלונג מיט א גאנצער רייה הויכע מלוכה-לייט, און פערלאזט די אפערע.

די דאזיגע געשעהעניש האט אין ווארשא ארויסגערופען א גרויסע אויפרעגונג, און וואה-שיינליך וועלען א צט פארקומען אייניגע דימיסיעס אין דער אפערע-לייטונג.

ווארשא, 21 (טעל. פון אונזער קארעספאנ-דענט) הייגט אין אווענד האט די דירעקציע פון דער אפערע איינגעארדענט א פרעסע-פארשטעלונג פון דערזעלבער פיעסע, דאס מאל איז דער קעניג שוין געווען אין מלבושים, דערפאר אבער זענען געבליבען אפען, נישט געריהרט אלע אנטיסעמיטי-שע ווערטער פון דער אפערע.

ארימער יודישער טרעגער-ארבייטער

האט געוואונען אויף דער לאטעריע 50 טויזענד זלאטעס

ווארשא, 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) א היגער טרעגער-ארבייטער שמואל צווייפוס האט געוואונען אויף לאטעריע 50 טויזענד גילדען. צווייפוס איז אזא אביון, אזא ארימאן, אז מיט א פאר טעג צוריק איז ער געגאנגען אין א ווארשאווער שפיטאל לאזען אויסצאפען פון זיך 2 ליטער בלוט, כדי צו האבען דערוויי"ל אויף חיונה...

דעם לאטעריע צעטעל האט איהם געקויפט א מתנה זיינער א ברודער, וועלכער איז געקומען פון אמעריקא. צווייפוס האט זיך ביים ברודער גע-בעטען, ער זאל איהם בעסער געבען דאס געלד, וואס דאס צעטעל דארף קאסטען, אבער יענער האט איהם בעסער געראטען „א שפיל צו טון מיטן מזל"...

קופאן

אויף א יורידישער עצה

גילטיג זונטאג, דעם 22-טען מערץ

א בעקאנטער יוריסט ערטיילט יורידישע עצות פון 3 ביז 4 א זייגער נאכמיטאג אין רעדאק-ציע פון אונזער צייטונג, פיעטריקאווער 21.

אינטערעסאנטען דארפען מיטברענגען דעם קופאן פון „נייעם פאלקסבלאט" — פון דעם זעלבען טאג. —

מורא'דיגע טראגעדיע

אין א „פאוושעכנע" שול

לובלין, 21 (טעלעפאניש) אין קארצע-וויטש, פולאווער פאוויאט, איז געשעהען א מעשה נורא: די פאלקס-לעהרערין אנגא קאשינסקא האט פאר צופיל שטיפען אריינגעזעצט אין פינסטערען קארצער דעם 8 יאהריגען שילער מעדינסקי. דארט איז דאס נערוועזע קינד פאר שרעק געשטארבען. די דארטיגע פויערים האבען געוואלט די לעהרערין לינטשען, אבער זי האט זיך מחמת עגמת נפש און געוויסענסביסען אליין אויפגעהאנגען.

2 קאנגרעסען פון די „פראקעס"

ווארשא 21 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט, שבת, האבען זיך ווארשא געעפענט 2 קאנגרעסען פון פראפעסיאנעלע פער-איינען. ביידע קאנגרעסען זענען פון פראקעס, איי-נער פון מאראטשעווסקיס אנהענגער און איינער פון יאווארָאווסקיס. צו דער ערעפנונג זענען געקו-מען פארשטעהער פון דער רעגירונג צו בעגריסען די קאנגרעסע.

ווארשא און לאדז

זאלען בעקומען נייע זעלבסטפער-וואלטונגס-פארמען

ווארשא, 21 (טעלעפאניש) אין מיטען אפריל זאל דער אינערן מיניסטער צוזאמענרופען א זיצונג פון מלוכה'שע זעלבסטפערוואלטונגס-ראט וועגען בעהאנדלען דעם אויי געפלאנטעם „קליינעם זעלבסטפערוואלטונגס-געזעץ" וואס איז נוגע דער צוקינפטיגער ענדערונג אין דעם פערוואלטען מיט די שטעט ווארשא און לאדז.

די פרעזידענטען פון די שטעט וועלען אגב ווערען די שטעטישע וואיעוואדעס.

געשטארבען דער געוו. דייטשער קאנצלער מילער

בערלין, 21 (ספ. טעל.) נעכטען 10.45 אין אווענד איז דא געשטארבען דער געוו. מיכה-קאנצלער הערמאן מילער.

מאשין-לעכער

ווערדען אנגענומען אויסציניירען ביי ג. גארדמאן, צעגעלניאנא 29

Dr. med. H. KRAUSKOPF

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט יעצט

זגערזשער, 15 טעל. 47-113.

נעהמט אן פון 4 ביז 7 אווענד.

DR. MED.

Holtrecht

ספעצ.-ארצט פאר ה"ס און געשלעכטס-קראנקה., נעמט אן פון 8 ביז 10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 6 ביז 9 אווענד. זונטאג פון 9 ביז 1 מיטאג.

פיעטריקאווער 10

נעמט אן אין לעטשניצע „סאניטאס" ציגעל-גאס 29 פון 2 ביז 3 נאכמ.

1 WÓZ parokonny
1 WÓZ pojedyńczy
trzy śrubsztaki, oraz nóż do żelaznej tokarni. Do sprzedania bardzo tanio. Łódź, ul. Zgierska 59
Kurczewski

Dr. med.
W. Eychner

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 72—134

נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון 7½—9 אווענד.

„VIENPOL" נור פון דער פירמע

FABRYKA GIĘTYCH MEBLI
„VIENPOL"
Zawadzka 5, tel. 191-20

פערלאנגט ווינער מעבעל

גאראנטירט מיט איהר שטארקייט און דויערהאפטיקייט

צו בעקומען אין אלע מעבעל-געשעפטען

פאבריקס-לאגער אויף זאוואדזקא 5

AUTOBUSY CIĘŻARÓWKI

TAM GDZIE NIEMA BEZPOŚREDNIEJ KOMUNIKACJI

DOKĄD KOLEJ NIE DOCHODZI

TAM GDZIE NIEMA CZĘSTEGO POŁĄCZENIA

DOKĄD DOJAZD JEST TRUDNY LUB NIEWYGODNY

SPECJALNIE ZBUDOWANY NA POLSKIE DROGI

NOWY TYP P II

LEADER

DOSTAWA NATYCHMIASTOWA

DOTRZE BEZ TRUDU

MORRIS-COMMERCIAL

ODDZIAŁ FABRYCZNY

MORRIS-COMMERCIAL WARSZAWA TWARDA 64. TEL. 311-38, 39, 40, 26-03

Przedstawicielstwo na Województwo Łódzkie:

Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe „GRANIT" Spółka z ogr. odp.

ŁÓDŹ, ul. KILIŃSKIEGO 80, TEL. 218-60

נוצט אוים די געלעגענהייט!

קויפט ווין און מעהד כשר לפסח נור ביי דער 1-טער סוועלע

אין דער לאנג-בעוואוסטער ווײן- און מעהד-פאבריק

„מאלווין" צעגעלניאנא 36 איז הויף

אדער אין ווײן-האנדעל פאלודניאווא 5

וואו איהר בעקומט אויך פערשידענע

אונגאר-ווײן, כרמל, שפריט און ליקער של פסח

די בעסטע סחורה! צו די ביליגסטע פרייזען!

פאר סוחרים ראבאט! מיט אכטונג משה אלטער

צעגעלניאנא 36 פאלודניאווא 5

דער ה' גנב

וועלכער איז אוועקגעגנב'עט געווארען דעם 19 מערץ אין אוועגער פון דעם ווארטע-צימער ביים דאקטאר אויף מאניושקי 11: דאס שווייגען ביז צום ענדע, טעלעפאנירען קען מען 150-91

אכטונג! אין קאנדיטאר בעקעריי מ. קאטץ, קאנסטאנטינער 9 ווערט אנגענומען צו מאכען מאנדלען אין פערשידענע מאסען אויף מיטא-ראנען לחג הפסח אונטער דער אויפזיכט פון א ספעציעלען פאכמאן.

אפריאט

אין פאדערביע ביי טושין אין צענטרום געאייגנעט צו קויפען האלץ אדער בוי-מאטעריאלען איז פיין לאצאט איבערצוגעבען צו פערדינגען צוועטאל אויך ביליג צו פערקויפען, צו ערפאהרען ביים מצבה ק׳יצער פאמארסקא 39 אין 2 טען הויף.

זאכען

ארבייטער אוז שפאלדערינס

ווערען געזוכט 18-ער א׳ענט ביי ש. כאפ-לאווינטש ציגעל נאס 57

מאטארן

עלעקטרישע, נײע און געניצטע די ביליגסטע קוועלע

רעפעראטור-ווערקשטעלע

בוי פון עלעקטרישע און אויפציערער,

אינסטאלאציעס עלעקטרישע אלדזיארם. Reklamy Neonowe

Inż. J. REICHER i S-ka Południowa 28, Tel. 21-000

א נעוועלב אויף מצות

איז פון זאפארט צו פער-מיטען ציגעל-נאס 34 צו ערפאהרען ביים רזשאנדצע.

Dr. med. D. Wajskopf

פיאטריקאווער 104 B טעל. 114 82

אינערליכע קראנקהייטען. ספעציאליסט פאר מאגען, קישקעס אין לעבער, רענטגען. אויפנאהמע: שפעה'ן פון 4 – 7 נאכמ.

Dr. med. J. Lubicz

כירורג - ארטאפעד

Gdańska 28, tel. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצעדורע פון ערשטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: ווילטערקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארסעטען א. ז. וו.

נעמט אן פון 2.30 ביז 4.30 נאכמיטאג.

ס'איז שוין אנגעקומען צום פריהלינג-סעזאן

גרויסער טראנספארט

עלעגאנטע

שיך הערען, דאמען און קינדער

פון די נייעסטע פאסאנען

בעמ.: די פרייזען זענען בעדייטענד פערקלענערט

J. Windman

ŁÓDŹ,

Piotrkowska № 35

telefon 112-23.

בעקאנטמאכונג.

דערמיט מאך איך בעקאנט די ג' ה"ה הויזבעזיצער, אז מיט'ן היינטיגען טאג

האב איך ערעפענט

א בוי-קאנאליזאציאנס-ביורא

וואס פיהרט אוים פאלגענדע ארבייטען: בוי פון הייזער, ציבוי, איבערבוי פון שוויפענסטער און אינערליכע טיילען, ארכיטעקט ארבייטען זאווי פערבינדונג פון דער אינערליכער קאנא-ליזאציע-נעץ צו די שטאטישע קאנאלען.

א דאנק מיין לאנגיעהריגער פראקטיק ביים בוי אין לאנד און אויסלאנד, ווי אויך ביים בויען שטאטישע קאנאלען אין דער קאנאליזאציע-וואסערלייטונג פון דער שטאט לאדז אלס לייטער פון דעם אבטייל פון 1919 ביז 1928 אייגענטליך, זאווי אלס טעכנישער לייטער פון דער פירמע „PION" קען איך פערזיכערן א געצליכע גאראנטיע פאר די מיר אנפערטרויטע ארבייטען צו קאנקורענץ-פרייזען.

Przedsiębiorstwo robót inżynieryno-budowlanych

Koncesjonowane biuro techniczne Kanalizacji, Wodociągów i Ogrzewań

FR. ZEGOTA

ŁÓDŹ, 6-go SIERPNIA 100, Tel. 166-28

אפערטען און קאסטען-אנשלאגען פאר קאנאליזאציע און וואסערלייטונג אומזיסט. כ'פיהר אויס קאנאליזאציע פלענער.

Najwytworniejsze WYROBY SKÓRZANE poleca

R. Grabowiecki

Łódź, Piotrkowska 59, tel. 144-83

TOREBKI podług najnowszych modeli paryskich i wiedeńskich w wielkim wyborze portfele, teki, nessseery, walizy i t. p.

וויכטיג פאר שניידער-מייסטער און קאנפעקציאנערען!

מיר טיילען מיט, אז אונזער

שניידער-צודאטען-געשעפט

בעזיצט אויף לאגער צום איצטיגען סעזאן א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע

פאלטען-פוטערס	אלפאנאס,	סאמט-קעלנער
סאטינען,	זיידענע פוטערס,	ספעציעל אפטיילונג פאר
וואטעלינען,	ראססהאר,	דאמען,
וויקטאריעס,	סקפער,	הערען,
בעק	קרוזע,	קינדער
ערמעל-פוטער,	מושלין,	סיעס,
וולאשאנקא,	לייוונט,	גארנע

קומט און איבערצייגט אייך! מיט אכטונג

8 נאוואמיעסקא Bazar Krawiecki 8

פראנט גלוועט

אין הויז ווי עס געפינט זיך דאס טוך-לאגער פון ב. מאראסא

בעמ.: צוליב'ן אידיש הערשענדען קריזיס האבען מיר רעדוצירט די פרייזען

לויט פריהער ביז 25 פראצענט

25 פראצענט ביליגער

25 פראצענט ביליגער

Kino-Teatr
Spółdzielnia
40 Sienkiewicza 40
אונגעוועהנליכע רייכע מוזיק-באַגלייטונג אונטער דער לייטונג פון ה׳ צ. קאַנטאָר.

הײנט און פאלגענדע טעג! מעכטיגסטע מייסטערווערק פון דער וועלט, רעאַליזאַציע פון געניאַלען CECILE B. DE MILLE'A א. ג.
„**Król Królów**"
אונגעוועהנליכע מאַכט פון איינדרוקען!
אנהויב פון די סעאַנסן אין געוו. טעג 4, 8,6 און 10 אַוו. זונטאג 12, 2, 4, 6, 8, 10 אַוו. אויפן I סעאַנס זענען די פרייזן פון אַלע פּלעצער צו 40 און 60 גר.
נעכסטער פּראָגראַם: „ווייסער קאַפּיטאַן" מיט **Ronald Colman** אין דער טיטול-ראָלע.

הײנט ערעפענונג פון דער פרעמירטער
CHŁODNIA WŁOSKA
א.פ. **DALL'ASTA et SORAVIA**
Piotrkowska 74, tel. 190-25
וועלכע עמפפעהלט
לאדעס
בעקאַנט מיט זײער גוטסקייט.

מעבעל

אויך די בעסטע בעדינגונגען עמפּפעהלט די גרעסטע און רעעלסטע פירמע אין לאדז
◆ קומט און איבערצייגט אייך! ◆

אויפ׳ן פאר יום-טוב׳דיגען סעזאן מעבעל

איז די פירמע פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון:
שלאף-צימער, עס-צימער, קינדער-צימער א. אז. וו.
קאָמפּלעטע איינריכטונג, ווי אויך איינצעלנע שטיק
צוליב׳ן קריזיס זענען די פרייזן רעדוצירט אויף 50%
MARKOWICZ i NASIELSKI PIOTRKOWSKA 6
TELEFON 149-71
פאבריק: Południowa 10

אונגאר-ווײן (ווייסען און רויטען) זעהר ביליג

03	06	07	09	№
85	1.50	–	2.30	10
95	1.70	–	2.60	12
95	1 70	–	2.60	12 b
1.20	2.20	–	3.20	13
1.35	2.50	–	3.75	14
1.60	3.00	–	4.50	15
2.60	5.00	–	6.00	20
3 35	6 50	–	–	26
4.10	8.00	–	–	30
6 50	12.00	–	–	T.A.
8.50	16	18	–	TAG
1.50	2.00	–	3.00	מזהר I
1.65	2.70	–	4.00	II

פאר א קווארט רײנעם אלטן אונגאר-ווײן 7 זל. א באטשינקע רײנעם ארץ-ישראל-טאקאי פון דער פירמע פריד-מאן חיפה 8 זל.
אויך אלע סארטען פערשידענע נאטור-ווײנען אהנע אפטעטשנע שמעקעכץ זעהר גוט און ביליג בעקומט מען נאר ביי די בעוואוסטע פירמע

י. מ. גוטטער

נאוואמיעסקא 19
טעלעפאן 215-83
ליוט אויבען אויסגערעכענטען פרייז-קוראנט
בעמערקונג: צוליב די בעקוועמליכקייטען פאר מיינע ג. קונדען בעקומט מען אויך מיינע ווײנען אין פאלגענדע ווײנגעשעפטען:
1) וו. בולווא, גלאוונא 47, 2) שמחה גוטט ר, פולנאצנא 6, 3) ח. מ. ברי טאווסקי, בזשעזשינער 9. 4) ש. שטראסמאן, גלאוונא 63. 5) רובינשטיין, פאלנאצנא 32. 6) בזשעזשינסקי, נארוטאוויטש 31. 7) קרעלל. לאגעווניצקא 7.
אללעם צו פאבריקס-פרייזען

יעדער איינציגער
מעבעל
האט זיך איבערצייגט, אז פאר
דיוואַנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אז״וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווײלצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן ב״ח ושענן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאלסט נאר קומען אין ביורא
פון ד. מאנעלא
וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון צווייטען הויף אויפ׳ן ערשטען הויף פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע פארטער, טעל. 124-95
וואו ס׳ווערט ווייטער ערלעדיגט פינקטליך און געוויסענהאפט געשריבען א-לערליי ביטעס: ציווילנע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, קלויזולעס, זאביזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, ווענען דירות אין אוזשאנד ראזיעמטשע, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
בעמ.: קלויזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה
מיט אכטונג ד. מאַנעלאַ, פיעטריקאווער 17, 1-טער הויף
געשענק פאר די יום טוב: אדרעס [illegible] פעטריקאווער 17,

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, הייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע הייל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאר׳ען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דעמטשן טראפעס אר

דאקטאר בראכו רעאיזנג בעוואוסט וויכער דעם שארדעמען און געפעהרליכסטע ברוך, אויך פאר הויקערס דאמיגען מיט הייל-גארסעטען און ספעראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענט, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.
ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג, דיפלאמע האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד״ר בעראנעש, פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. ד״ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויף אן סערטיפיקאטע פון דער קראנקען-קאסע,
דאנקזאגונג.
דעם געעהרטען ספעציאל. ה׳ י. ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעדישען אנשטאלט אין לאדז, וואלטשאנסקא 29, פארט 2 שטאק, דריק איך אוים עפענטליך מיין המסע דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספע-ציעלען ארטאפעדישען הייל-גארסעט פון זיין מעטאדע, וואס כ׳האט מיך אויס-געהיילט נעגעציג. ס׳האט מיר געדראהט צו פלאצן דער רוקען צוליב׳ן הויקער און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער ארבייט
Dr. **M. Morgenroth**, sędzia apelacyjny

כירורגישע קליניק
וועכבעריז
„**SANATO**"
אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ערצטליכע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד
פריי זענען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויגען-אפטיילונג פון ד״ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
כירורגישע אפטיילונג פון ד״ר מעד. מ. קאנשאר
עמפפאנגס-שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.

DOKTÓR
H. WOŁKOWYSKI
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאנא 36, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען
נעמט אן פון 9 – 2 נארמ. און פון 5 – 9 אוונד
פאר דאמען בעזונדערען ווארטע-צימער.

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26
הײנט און פאלגענדע טעג!
מעכטיגע דראמע פול מיט פאעזיע און ראמאנטיזם. קאמף וועגען דאזיין און זארג וועגען קינד, אט דאס איז דער יסוד פון פילם א.נ.
„שונאים"
אין די הויפטראלען: אין די הויפטראלען:
LILJANA GISH i RALPH FORBES
געקליבענער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה׳ סטעפאנסקי
אנהויב פון די סעאנסען: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און יום-טוב – 12 א זייגער בייטאג. דער זאל איז גוט בעהייצט.

קלאנג-פילם-טעאטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178.
הײנט און פאלגענדע טעג!
מעכטיגער קלאנג-פילם!
„**POGANIN**"
אין דער הויפטראלע
Ramon Novarro
אויסערדעם: קלאנג-צוגאבע און לאנד-אקטואליטעטען.
אנהויב 5.30, 7.30 און 9.15, שבת, זונטאג און יום טוב 3.30 נ״מ

נור אין דער בעוואוסטער פירמע פון אייזען-מעבעל-פאבריק
I. B. WOŁKOWYSKI, ŁÓDŹ
פאבריק-לאגער:
נארוטאוויטשא (דזיעלנא) 11, טעל. 137-70

אין: א מבילגסטען, מבעסטען, מבעקוועמסטען
און דער גרעסטער אויסוואהל פון מעטאל-בעטען, מאטראצען פערשידענע סארטען. קינדער-וועגעלעך אין א גרויסען אויסוואהל-פעלד-בעטען, האלצענע און מעטאלענע „Perfekt" פאטענטירט. וואש-געשירען. סערוויזען. וויזשימאטשקעס. אייז-קאסטענס. וואנעס. קינדער-בענקלעך. ראווערען א.ד. גל. בעדייטענד נידריגע פרייזען.
בעמערקונג: ספעציעלע רעפעראטור-אנשטאלט.

אנאנסען-פרייז
פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „
נאכ׳ן טעקסט—12 „ „ „ „ —18 „ „ „ „ 8 „
פאר א מילימעטער-שורה: וויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6–זל. א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר׳ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז די פערלאג נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.